

УКРАЇНА

У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

С. В. Полтавець, в.о. директора Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С. М. Польовик, заввідділу організації та використання документального фонду
ФПУ, канд. наук. із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

А. Г. Федорчук, А. В. Матвійчук, О. І. Макарова, С. М. Польовик, Т. І. Третяк,
Н. О. Моршна, Я. А. Дайнека, Т. А. Ставерська, Т. О. Петрова,
Д. В. Павленко, М. І. Хилько, Д. В. Бондаренко

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 13 (119)

(огляд матеріалів ЗМІ за 1–15 липня 2020 р.)

Київ 2020

ЗМІСТ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ.....	4
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ.....	5
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ	6
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ.....	6
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА.....	9
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА	10
НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА	11
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	11
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	12
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	20
НАТО.....	21
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	22
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	25
ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ.....	27
ТРУДОВА МІГРАЦІЯ.....	28
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	28
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	28
ЕКОНОМІКА	31
РЕФОРМИ	33
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ.....	34
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	36
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	37
РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ	37
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я.....	38
СУСПІЛЬСТВО.....	41
КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА.....	41
РЕЛІГІЯ.....	44
ТУРИЗМ.....	44
НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ.....	46
КРИМ	47
ДОНБАС	48
ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ	49

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Президент України В. Зеленський, коментуючи приписувану Росії пропозицію надати проєкт щодо особливого статусу Донбасу, заявив, що Росія не має права вимагати що-небудь від України. «Ніхто від України нічого не може вимагати, ми – незалежна країна», – наголосив Президент України

(Зеленский заявил о неприемлемости требований России к Украине = [Зеленський заявив про неприйнятність вимог Росії до України] // Известия. – Москва, 2020. – 04.07. (<https://iz.ru/1031531/2020-07-04/zelenskii-zaiavil-o-nepriemlemosti-trebovanii-rossii-k-ukraine>)).

Дані соціологічних опитувань, проведених центром Socis, свідчать про значне падіння рейтингів Президента України В. Зеленського та його партії «Слуга народу». Однак Президент України все ще залишається найпопулярнішим політиком країни. Український політолог, глава центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко серед основних причин розчарування в чинному главі держави називає психологію виборця: від В. Зеленського чекали швидких і рішучих дій, здатних змінити країну і, так і не дочекавшись істотних змін, виборець частково втратив віру в нього. Крім того, В. Фесенко вважає, що на показниках підтримки В. Зеленського українцями позначився і коронавірус

(Шиманов, Матвей. У Владимира Зеленского падают рейтинги = [У Володимира Зеленського падають рейтинги] / М. Шиманов // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 09.07. (<https://www.kommersant.ru/doc/4408288>)).

Під час свого візиту до Одеси в День Військово-морських сил України Президент України В. Зеленський зробив резонансну заяву. «Ми, українці, ніколи не пробачимо тим, хто анексував Крим, – наголосив глава держави. – І ніколи не пробачимо тим, хто не дозволив українським морякам завадити цьому»

(Єрьомін, Аскольд. Диявол ховається у деталях / А. Єрьомін // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/100395.html>)).

Президент України В. Зеленський заявив, що Росія нічого не може вимагати від України. Так прокоментував В. Зеленський пропозицію Росії щодо спеціального статусу Донбасу. Крім того, в Берліні відбулася зустріч політичних радників з «нормандської четвірки» – Німеччини, Росії, України та Франції. Щодо зустрічі радників лідерів держав «нормандського формату» В. Зеленський заявив, що «не готовий коментувати зустріч у Берліні... я знаю, що зустріч пройшла дуже добре»

(Михайлов, Венцислав. Зеленски: Русия не може да изисква нищо от Украйна = [Зеленський: Росія нічого не може вимагати від України] / В. Михайлов // Факти. – Sofia, 2020. – 04.07. (<https://fakti.bg/world/489645-zelenski-rusia-ne-moje-da-iziskva-nishto-ot-ukraina>)).

Президент України В. Зеленський провів перше засідання Національної ради реформ. У ньому взяли участь керівники Кабінету Міністрів і Верховної Ради. Глава Виконавчого комітету реформ України М. Саакашвілі опублікував фотографії із засідання, підписавши їх: «Грузинський десант». Серед «десантників» – колишній міністр юстиції Грузії З. Адеїшвілі, экс-глава уряду Аджарії Л. Варшаломідзе, экс-глава Служби доходів Грузії Г. Цхакая

(М. Саакашвили показал грузинских «десантников», среди них Зураб Адеишвили = [М. Саакашвілі показав грузинських «десантників», серед них Зураб Адеїшвілі] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 01.07. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30700041.html>)).

Президент України В. Зеленський, виступаючи в Одесі на урочистостях із нагоди Дня Військово-морських сил України, висловив упевненість, що Україна поверне всі непідконтрольні їй території і людей, які там живуть, – так само, як свого часу повернула з полону українських моряків і судна. «Ми повернемо мирну, єдину, неподільну, потужну і непереможну Україну», – зазначив Президент

(Владимир Зеленский: Мы вернем всех наших людей и территории = [Володимир Зеленський: Ми повернемо всіх наших людей і території] // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 05.07. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30707135.html>)).

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Верховна Рада ухвалила Акт про державне регулювання організації та діяльності азартних ігор, що легалізувало азартні ігри в Україні. 248 депутатів виступили «за», необхідний мінімум – 226 голосів. Азартні ігри в Україні були повністю заборонені у 2009 р. Сьогодні їхня легалізація надасть великого додаткового доходу державній касі. За словами Д. Гетьманцева, голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податків та митниці, очікується, що дохід становитиме 4,5 млрд грн (650 млн злотих). Ці гроші будуть фінансувати українську медицину, спорт та культуру. Закон перелічує види ігор та видів діяльності, які стають законними в Україні. Це: організація та проведення азартних ігор у казино та через Інтернет; організація та проведення букмекерської діяльності у ставках букмекера, а також їхнє здійснення через Інтернет; випуск та проведення лотерей; організація та функціонування онлайн-грального покеру

(Trusewicz, Iwona. Hazard wreszcie legalny na Ukrainie = [Азартні ігри остаточно законні в Україні] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 14.07. (<https://www.rp.pl/Biznes/307149947-Hazard-wreszcie-legalny-na-Ukrainie.html>)).

Верховна Рада не схвалила доопрацьовану Програму діяльності Кабінету Міністрів України. За документ проголосували 207 нардепів за мінімально необхідних 226. Фракції «Європейської Солідарності», «Голосу», «Батьківщини» та «ОПЗЖ» своїх голосів не дали. Таким чином, уряд Д. Шмигала залишився без імунітету, який би дав йому змогу працювати протягом року без загрози бути відправленим у відставку. Утім, попередній Кабмін на чолі з О. Гончаруком такий

імунітет мав, але не скористався ним і добровільно пішов «на заслужений відпочинок» після піврічної діяльності

(Губаш, Михайло. *Фільчині Програма та імунітет* / М. Губаш // *Українське Слово*. – Чикаго, 2020. – 01.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/день-за-днем/100308.html>)).

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ

Кабінет Міністрів України має ухвалити перспективні плани областей із формування територій громад. Паралельно Верховна Рада має завершити формування нормативної бази, яка дасть змогу рухатися далі: закони «Про місцеве самоврядування», «Про місцеві державні адміністрації», зміни до податкового та бюджетного кодексів. І, звичайно ж, зміни до Конституції, що дадуть змогу вийти на фінальний етап реформи – трансформацію органів місцевого самоврядування регіонального рівня та зміну статусу місцевих державних адміністрацій із 1 січня 2021 р.

(Омелянчук, Інна. *Циркуль у реформі не помічник* / І. Омелянчук // *Українське Слово*. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100449.html>)).

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Верховна Рада України звільнила Я. Смолія з посади голови НБУ, який подав у відставку, за його словами, через «систематичний політичний тиск». Банкір уточнив, що тиском стали рекомендований парламентським комітетом із питань фінансів, податкової та митної політики проєкт постанови про оцінку діяльності голови НБУ, судові позови проти його працівників і подання 64 народних депутатів до Конституційного Суду щодо банківського закону, необхідного для співпраці з МВФ

(Голод, Ігор. *НБУ втратив голову: наслідки для України* / І. Голод // *Міст*. – Торонто, 2020. – 08.07. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/nbu-vtratyv-holovu-naslidky-dlya-ukrajiny/>)).

Реформи в Україні отримали серйозний удар, пише Atlantic Council. Причиною видання називає відставку Я. Смолія, керівника Національного банку України, який залишив посаду через те, що він назвав «систематичним політичним тиском». Для МВФ глава НБУ був основним виконавцем їхніх вимог в Україні. Як прокоментував представник МВФ у своєму прес-релізі, «Я. Смолій майстерно керував грошовою політикою протягом дуже складного періоду». Я. Смолій, на думку автора, – «історія успіху України»

(Åslund, Anders. *Ukraine's central bank chief resigns leaving Zelensky's reform credentials in tatters* = [Глава Національного банку України подав у відставку, розірвавши реформаторські повноваження Зеленського на шматки] / А. Åslund // *Atlantic Council*. – Washington, 2020. – 01.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-central-bank-chief-resigns-leaving-zelenskys-reform-credentials-in-tatters/>)).

Глава НБУ Я. Смолій подав у відставку, оскільки бачить незалежність НБУ «під загрозою». Якщо Президент України В. Зеленський прийме відставку, це може поставити під загрозу 5 млрд дол. позики МВФ, зазначає видання

(Ukrainischer Zentralbankchef tritt überraschend zurück = [Глава НБУ дивним чином подав у відставку] // Frankfurter allgemeine. – Frankfurt am Main, 2020. – 02.07. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/politischer-druck-ukrainischer-zentralbankchef-tritt-ueberraschend-zurueck-16842301.html>)).

Голова НБУ Я. Смолій, дуже шанований діловими колами та західними союзниками, подав у відставку, оголосивши про «політичний тиск» на його організацію. Це рішення ще має бути ратифіковане парламентом. Чиновник, який обіймав цю посаду два роки, у своїй заяві, направленій до Президента В. Зеленського, не назвав безпосередньо тих, кого звинувачує у «системному політичному тиску», просто пославшись на неможливість «ефективно виконувати свої обов'язки». Керівництво НБУ систематично атакують окремі депутати, які вважаються близькими до олігарха І. Коломойського. Ці депутати, зокрема, підготували проект резолюції, в якій звинувачують НБУ в проведенні «надзвичайно небезпечної для країни політики, яка штучно погіршила економічну кризу». Документ викликав критику з боку послів G7 в Україні. «Досягнення незалежності НБУ вплине на українців, пошкодить довіру інвесторів та поставити під загрозу міжнародну підтримку в Києві», – ідеться у їхній спільній заяві у Twitter

(Ukraine: démission du chef de la banque centrale qui dénonce des «pressions politiques» = [Україна: відставка очільника НБУ через «політичний тиск»] // Le Figaro. – Paris, 2020. – 01.07. (<https://www.lefigaro.fr/flash-eco/ukraine-demission-du-chef-de-la-banque-centrale-qui-denonce-des-pressions-politiques-20200701>)).

Верховна Рада схвалила відставку голови Національного банку України. За відповідний документ проголосували 286 законодавців. «Я прийняв важке, але необхідне рішення подати у відставку, тому що на НБУ вже тривалий час відбувається систематичний політичний тиск. Тиск на прийняття економічно необґрунтованих рішень, які зосереджуються на короткострокових простих перемогах, що може вивести з ладу економіку України та Україну в довгостроковій перспективі», – заявив Я. Смолій з парламентської трибуни

(Ukrainos parlamentas pritarė Nacionalinio banko vadovo atsistatydinimui = [Парламент України затвердив відставку голови Національного банку] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 03.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/03/news/ukrainos-parlamentas-pritare-nacionalinio-banko-vadovo-atsistatydinimui-15498811/>)).

Уряд України намагався запевнити інвесторів, що програма реформ буде продовжуватися після припинення продажу еврооблігацій на суму 1,75 млрд дол. після шокової відставки голови НБУ Я. Смолія. «Відставка відбулася в найгірший час. Якби це сталося в інший час, ми б зараз говорили про успішне розміщення еврооблігацій», – заявив міністр фінансів С. Марченко, підкресливши, що це не загрожує фінансовій стабільності України. Відставка Я. Смолія викликала

занепокоєння у західних прихильників України щодо достовірності порядку денного реформ уряду за Президента В. Зеленського, який обіцяв боротися з корупцією

(Williams, Matthias. Ukraine aborts Eurobond sale as central bank governor's exit rattles market = [Україна припинила продаж єврооблігацій так, як відставка голови НБУ приголомшила ринок] / M. Williams // The Chronicle Herald. – Halifax, 2020. – 02.07. (<https://www.thechronicleherald.ca/business/reuters/ukraine-aborts-eurobond-sale-as-central-bank-governors-exit-rattles-market-468698/>)).

Керуючий Національним банком України Я. Смолій звинуватив керівництво країни в тому, що воно чинить тиск на прийняття економічно необґрунтованих рішень. Подавши заяву про відставку, Я. Смолій звинуватив Президента В. Зеленського разом із законотворцями та Прем'єр-міністром у наполяганні на «неконтрольованому друкуванні грошей для уряду». 286 депутатів підтримали відставку Я. Смолія. МВФ та міжнародна ділова спільнота висловили глибоку стурбованість щодо відставки Я. Смолія, який обіймав посаду директора НБУ з березня 2018 р.

(Ukraine central banker says govt made job 'impossible' = [Головний банкір України каже, що влада зробила роботу «неможливою»] // The News. – Islamabad, 2020. – 05.07. (<https://www.thenews.com.pk/print/682057-ukraine-central-banker-says-govt-made-job-impossible>)).

Глава НБУ оголосив про свою відставку, пославшись на «систематичний політичний тиск» і ставлячи під сумнів угоду з МВФ. «Я подав заяву про відставку Президенту», – написав Я. Смолій у Twitter. «Це рішення було прийняте як відповідь на систематичний політичний тиск, який унеможлилював виконання моїх обов'язків як керівника. Нехай це буде попередженням про спроби підірвати інституційну незалежність центрального банку», – додав він. В окремій заяві члени правління НБУ поділилися «застереженнями Я. Смолія про систематичний політичний тиск». «Рада закликає Президента, уряд і політиків ефективно співпрацювати з центральним банком і дати можливість НБУ виконувати функції, покладені на центральний банк Конституцією України», – додали вони

(Tidey, Alice. Ukraine's central bank chief quits over «systematic political pressure» = [Глава центрального банку України залишив посаду через «систематичний політичний тиск»] / A. Tidey // Euronews. – Paris, 2020. – 02.07. (<https://www.euronews.com/2020/07/02/ukraine-s-central-bank-chief-quits-over-systematic-political-pressure>)).

Рішення глави НБУ Я. Смолія піти у відставку викликало занепокоєння як усередині країни, так і за кордоном. Політики і представники бізнесу побоюються, що на зміну Я. Смолію, що повідомив про те, що приводом для написання заяви про відставку став політичний тиск, прийде людина, залежна від Офісу Президента В. Зеленського. Таким чином, як пише автор, буде порушений базовий принцип, що лежить в основі взаємин України із зовнішніми кредиторами – принцип повної незалежності Нацбанку від влади

(Шиманов, Матвей. Под независимость Нацбанка Украины подложили отставку = [Під незалежність Нацбанку України підклали відставку] / М. Шиманов // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 02.07. (<https://www.kommersant.ru/doc/4399631>)).

Систематичний тиск не дав Я. Смолю адекватно виконувати свої зобов'язання. Він подав у відставку. Я. Смолій очолював НБУ з березня минулого року. Президент країни В. Зеленський повинен запропонувати кандидатуру нового директора центрального банку, який повинен бути затверджений парламентом. На думку аналітиків, відставка Я. Смолія може загрожувати незалежності банку і, відповідно, його співпраці з міжнародними установами, зокрема з МВФ, який щойно видав новий кредит на 2,1 млрд дол. Україні

(Атанасова, Мария. Top bankerът на Украина изненадващо хвърли оставка = [Український банкір подав у відставку] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2020. – 02.07. (<https://fakti.bg/world/488986-top-banerat-na-ukraina-iznenadvash-to-hvarli-ostavka>)).

Голова НБУ Я. Смолій подав у відставку, що було розцінено як серйозний удар по програмі реформ в Україні. Президент України В. Зеленський намагався всіх заспокоїти, наголошуючи, що забезпечення незалежності Національного банку залишається пріоритетом. Однак критики вважають, що останні зміни у кадрах та політиці демонструють відсутність прихильності адміністрації В. Зеленського до трансформаційних реформ, розпочатих у 2014 р. Atlantic Council спробував розібратися, що означає відставка Я. Смолія для програми реформ в Україні та майбутнього напрямку України

(Dickinson, Peter. Analysis: Ukraine's central bank governor quits post citing «political pressure» = [Аналіз: глава Національного банку України залишив посаду, пославшись на «політичний тиск»] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 02.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/analysis-ukraines-central-bank-governor-quits-post-citing-political-pressure/>)).

Відставка Я. Смолія негайно ставить В. Зеленського у глухий кут: МВФ і іноземні інвестори будуть наполягати на компетентній і незалежній заміні. Але, на думку авторів видання, незважаючи на те, що правляча партія користується більшістю в парламенті, В. Зеленський не може гарантувати, що його кандидат буде схвалений законодавчим органом, в якому олігархічні інтереси залишаються сильними

(Verbyanu, Volodymyr. Hope for Reform in Ukraine Fades = [Надія на реформи в Україні згасає] / V. Verbyanu // Bloomberg. – New York, 2020. – 03.07. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-07-03/hope-for-ukraine-fades-after-central-banker-quits-in-protest>)).

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Екс-президент України П. Порошенко з'явився в Печерському суді за однією з 20 справ, які йому інкримінують. «Ми тут (...) об'єднані, щоб змінити злочинний

сценарій, написаний Кремлем», – заявив він. П. Порошенко, статки якого журнал Forbes оцінює у близько 1,4 млрд дол (1,2 млрд євро), зараз є членом парламенту і головною фігурою опозиції в Україні. Він також є людиною, проти якої порушено кілька судових справ, які вважаються «слабкими» або «абсурдними». Наприклад, зазначається, що П. Порошенко причетний до того, що завдав шкоди інтересам країни під час підписання Мінських угод у 2015 р., щоб досягти припинення вогню на Донбасі та ін.

(Gatinois, Claire. En Ukraine, inquiétudes sur les risques d'une dérive de la justice = [В Україні стурбовані ризиками порушення правосуддя] / C. Gatinois // Le Monde. – Paris, 2020. – 03.07. (https://www.lemonde.fr/international/article/2020/07/02/en-ukraine-inquietudes-sur-les-risques-d-une-derive-de-la-justice_6044932_3210.html)).

Районний суд Києва розглянув справу, за якою екс-президента України П. Порошенка звинувачують у зловживанні своїм становищем. Але його прихильники називають це політичним переслідуванням. Не було прийнято жодного рішення. Суд був відкладений. «Я підписав Мінську угоду про захист незалежності України», – сказав П. Порошенко в суді, запевнивши, що позов проти нього подано для того, щоб помститися за санкції проти Росії. Генеральний прокурор України І. Венедиктова заперечує, що справа проти П. Порошенка є політично мотивованою

(Petro Porošenka atsidūrė teisiąmujų suole: su buvusiu lyderiu bandoma susidoroti? = [Петро Порошенко опинився в суді: намагаються розібратися з колишнім лідером?] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 02.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/02/news/petro-porosenka-atsidure-teisiamuju-suole-su-buvusiu-lyderiu-bandoma-susidoroti--15475157/>)).

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Литовській комісії з питань радіо і телебачення буде рекомендовано заборонити телепередачі телевізійної програми на RT, контрольованої Кремлем, заявив міністр закордонних справ Л. Лінкявічус. Він вважає, що санкції ЄС повинні охоплювати не лише осіб, які перебувають у «чорному списку», а й компанії, що їх контролюють. «Ми говоримо про державне інформаційне агентство Rossija Segodnia, RT, ... Його генеральним директором є Д. Кисельов, який санкціонований і згідно зі статутом компанії він дійсно є єдиним керівником, призначеним президентом Росії, він призначає посадових осіб, встановлює структуру, політику, керує економічними та фінансовими справами організації», – додав Л. Лінкявічус. Д. Кисельов був включений до списку осіб, які підлягають санкціям через його важливу роль у російській пропаганді на підтримку анексії Криму у 2014 р. та триваючу російську військову діяльність на Сході та Південному Сході України

(L. Linkevičius: Radijo ir televizijos komisijai bus rekomenduota drausti RT programas = [Л. Лінкявічус: Комісії з питань телебачення і телебачення рекомендується заборонити програми RT] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 02.07. (<https://www.lrytas.lt/it/ismanyk/2020/07/02/news/l-linkevicius-radijo-ir-televizijos-komisijai-bus-rekomenduota-drausti-rt-programas-15482984/>)).

Литовська комісія з питань радіо і телебачення заборонила трансляцію телепрограм RT на російській телемережі в Литві через спілкування з Д. Кисельовим, кремлівським пропагандистським мовником, який є в «чорному списку» ЄС. Голова комісії М. Мартишюс наголосив, що рішення про призупинення програм було прийняте через санкції проти Д. Кисельова за його важливу роль у російській пропаганді на підтримку анексії Криму 2014 р. та поточних військових операцій Росії на Сході України

(Radijo ir televizijos komisija uždraudė Lietuvoje retransliuoti RT programas = [Комісія радіо і телебачення заборонила ретрансляцію програм RT у Литві] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 08.07. (<https://www.lrytas.lt/it/ismanyk/2020/07/11/news/kiauliu-veisle-tapusi-protesto-irankiu-15537998/>)).

Річка Нарва – східний кордон ЄС. Місто Нарва, де майже 90 % населення складається з росіян. Подібність між Донбасом та північним сходом Естонії хвилювала багатьох у Прибалтиці. За словами С. Степанова, російськомовного журналіста естонського російського телеканалу ETV Plus, люди в Нарві здебільшого дивляться шоу, які транслюються з Росії, і, як він вважає, повні брехні. «Люди в Нарві отримують постійну дезінформацію цих каналів про Україну», – зазначив С. Степанов. Після анексії Криму Естонія «прокинулася» і докладає зусилля для захисту своєї мови та ідентичності, не шкодуючи грошей і уваги на залучення інвестицій у місто

(Gyvenimas Narvoje nė iš tolo neprimena įprastos Estijos kasdienybės = [Життя в Нарві далеко не нагадує звичне естонське повсякденне життя] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 10.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2020/07/10/news/gyvenimas-narvoje-ne-is-tolo-neprimena-įprastos-estijos-kasdienybės-9243464/>)).

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІТИКА

Міністерство закордонних справ Республіки Болгарія категорично засуджує акт вандалізму щодо пам'ятника Христо Ботеву в Одесі. «Ми очікуємо, що компетентні українські установи викриють винних у вчиненні цього хуліганського злочину та притягнуть їх до відповідальності», – повідомили в міністерстві. Основна позиція Міністерства закордонних справ – це завжди засуджувати осквернення пам'ятників. Такі дії є неприпустимими і не відповідають демократичним цінностям, що склалися в Болгарії та Європі

(Джамбазов, Денис. Оскверниха паметника на Ботев в Одеса = [Пам'ятник Ботеву був осквернений в Одесі] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 01.07. (<https://fakti.bg/world/488547-oskvernisha-pametnika-na-botev-v-odesa>)).

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

На прохання кількох провідних українських підприємців перед виборами у 2019 р. Атлантична рада допомогла їм розробити 15 основних принципів економічної політики та судової реформи в Україні задля подальшого розвитку української

економіки. Через рік після обрання Президентом В. Зеленського Атлантична рада у своєму звіті дає оцінку того, що було досягнуто, а що ще потрібно зробити

(Åslund, Anders. Ukrainian business leaders advocated better economic policy and rule of law = [Українські лідери бізнесу виступають за кращу економічну політику і верховенство закону] / A. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/report/ukrainian-business-leaders-advocated-better-economic-policy-and-rule-of-law-a-report-card/>)).

Криза в Україні створює багато проблем із міжнародним правом. Виникає питання про цілеспрямований виклик фундаментальним принципам міжнародного права та політичного порядку у Східній Європі. Ці принципи включають територіальну цілісність держав, заборону насильства та втручання, здійснення права людей на самовизначення. Дискусії також обертаються навколо законності та легітимності відокремлення, невизнання фактично держав або мети та сфери застосування економічних санкцій

(Ukraine und Ukrainer verstehen? = [Позумієте Україну та українців?] // Frankfurter allgemeine. – Frankfurt am Main, 2020. – 13.07. (<https://www.faz.net/aktuell/politik/rezension-ukraine-und-ukrainer-verstehen-16859187.html>)).

Т. Чорновіл висловив свої думки про В. Зеленського, А. Богдана, А. Єрмака, записи розмов П. Порошенка і Д. Байдена, компромат на Л. Кучму та В. Януковича, а також згадував про інформацію з грифом секретності, до якої у політика був доступ, коли він виконував обов'язки керівника комітету із закордонних справ

(Чорновіл, Тарас. Під повним контролем / Т. Чорновіл // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 01.07. (<https://ukrslovo.net/doli-ludski/tochkazoru/100306.html>)).

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

Третій президент Грузії вже втретє за останній час провокує непорозуміння між Тбілісі та Києвом. М. Саакашвілі, спілкуючись за допомогою Інтернету з грузинської молоддю, пообіцяв, що він зробить усе, щоб «Грузинська мрія» не скинула країну в прірву. Такі заяви колишнього президента зазвичай закінчуються за одним сценарієм – «на килим» у МЗС викликають посла України. І. Долгов за останній час уже двічі встиг побувати в грузинському зовнішньополітичному відомстві, щоб у черговий раз підтвердити: М. Саакашвілі не є виразником позиції офіційного Києва, і його слова не можуть бути витлумачені інакше, як думка приватної особи

(Унанянц, Владимир. 100 дней М. Саакашвили = [100 днів М. Саакашвілі] / В. Унанянц // Эхо Кавказа. – Вашингтон, 2020. – 13.07. (<https://www.ekhokavkaza.com/a/30724187.html>)).

Нідерланди подають позов до Росії в Європейському суді з прав людини через збиття транспортного літака 2014 р. над Східною Україною, контрольованою

проросійськими сепаратистами. Уряд Нідерландів оголосив про це в листі до парламенту, заявивши, що хоче справедливого покарання винних щодо 298 жертв рейсу МН17 малайзійської авіакомпанії

(Nizozemsko zažaluje Rusko kvůli sestřelení MH17 nad Ukrajinou. Zemřelo v něm 298 lidí = [Нідерланди подають до суду на Росію за падіння МН17 над Україною. У цій катастрофі загинуло 298 людей] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 11.07. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/nizozemsko-zazaluje-rusko-kvuli-sestrelu-letadla-nad-donbase/r~f6553878c2ae11ea9d470cc47ab5f122/>)).

Людська помилка, зокрема неузгодженість військових радарів, є ключовим елементом причини драматичної аварії українського авіалайнера, збитого Іраном. Про це йдеться у звіті Іранської організації цивільної авіації, який визначений як «звіт про факти», а не як остаточний звіт розслідування

(Lidská chyba, špatné seřizení radaru, vysvětluje Írán ve zprávě o sestřelení letadla = [Людська помилка, неузгодженість радарів, пояснюється Іраном у доповіді про падіння літака] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 12.07. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/lidska-chyba-spatne-serizeni-radaru-vysvetluje-iran-ve-zprav/r~9b3e2e7ac43611ea9d470cc47ab5f122/>)).

Протягом більшої частини останніх 25 років Білорусь залишалася міжнародним глухим кутом, але незабаром вона може виявитися в геополітичному центрі уваги. Хоча поява демократичної Білорусі залишається малоімовірною, такий результат перетворить геополітичний баланс сил на користь України та представлятиме величезний удар по ревізіоністській програмі В. Путіна. Але, на думку автора, реалістичніший сценарій полягає в тому, що Росія скористається нестабільністю в Білорусі, щоб посилити свій вплив. У 2014 р. Москва використала постреволуційну вразливість України, щоб захопити Крим та розв'язати війну на Сході України

(Tregubov, Victor. Minsk Mайдан? Belarus facing summer of discontent = [Мінський майдан? Білорусі загрожує літо невдоволення] / V. Tregubov // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 03.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/minsk-maidan-belarus-facing-summer-of-discontent/>)).

Після більш ніж п'яти років глухого кута на мирних переговорах між Росією та Україною очевидно, що необхідні нові підходи, щоб зупинити війну на східному кордоні Європи. Це означає, пише Atlantic Council, вивчення прагматичних змін існуючого Мінського процесу. Пошук нових моделей на різних міжнародних платформах повинен поєднуватися з розширеним двостороннім співробітництвом між Україною та всіма країнами, що інвестують у відновлення миру у Європі та збереження його для широкої спільноти

(Reznikov, Oleksii. Containing the Kremlin: Why the West must rethink policy towards a revisionist Russia = [Стримування Кремля: чому Захід повинен переосмислити політику щодо ревізіоністської Росії] / O. Reznikov // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 08.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/containing-the-kremlin-why-the-west-must-rethink-policy-towards-a-revisionist-russia/>)).

Минуло майже шість років з моменту підписання Мінських угод. Проте, як і раніше, існують принципові розбіжності з приводу сторін цих угод і зобов'язань, які вони несуть. Щоб подолати ці перешкоди, на думку автора, міжнародна спільнота повинна чинити тиск на Росію, щоб відмовитися від її заперечень та визнати свою роль учасниці Мінських угод. Доти, доки не відбудеться цього фундаментального зрушення в позиції Росії, усі зусилля, спрямовані на досягнення прориву до миру, будуть «безрезультатними»

(Merezhko, Oleksandr. Russo-Ukrainian War: Kremlin denials prevent progress towards peace = [Російсько-українська війна: спростування Кремля заважають просуванню до миру] / О. Merezhko // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 14.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/russo-ukrainian-war-kremlin-denials-prevent-progress-towards-peace/>)).

Підполковник О. Віндман піде у відставку на тлі побоювань, що його майбутнє буде «назавжди обмежене» в армії в результаті його показань під час саги про імпичмент, які були одними з найбільш руйнівних для Д. Трампа. У своїх свідченнях О. Віндман сказав, що Д. Трамп зробив «недоречний» тиск на Президента України, домагаючись розслідування щодо сім'ї Д. Байдена в обмін на звільнення військової допомоги, санкціонованої Конгресом та необхідної для відображення російської агресії

(Carey, Glen. Key Impeachment Witness Alexander Vindman Retires After Trump 'Bullying' = [Ключовий свідок імпичменту Олександр Віндман йде у відставку після «залякування» Трампа] / G. Carey // Bloomberg. – New York, 2020. – 08.07. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-07-08/key-impeachment-witness-vindman-retires-after-trump-bullying>)).

Згідно зі звітом Організації цивільної авіації Ірану, іранський підрозділ протиповітряної оборони «забув» відрегулювати свою радіолокаційну систему, що викликало ланцюжок повідомлень і людські помилки, які призвели до смертельного падіння українського пасажирського літака. Іран заявив, що помилково збив літак авіакомпанії «Міжнародні Авіалінії України» незабаром після зльоту, у результаті чого загинули всі 176 пасажирів на борту. Очікується, що розшифровка «чорних скриньок» реактивного літака почнеться 20 липня

(Shahla, Arsalan. Iran Says Forgetful Operator Was Trigger for Ukraine Jet Crash = [Іран заявив, що забудькуватий оператор став причиною авіакатастрофи українського літака] / А. Shahla // Bloomberg. – New York, 2020. – 11.07. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-07-11/iran-says-forgetful-operator-helped-trigger-ukraine-jet-crash>)).

Книга Д. Болтона, колишнього радника США з національної безпеки при президенті Д. Трампу, розкриває деякі з найбільш суперечливих практик адміністрації США. Найважливішим було твердження Д. Болтона про те, що Д. Трамп сказав йому, що допомога Україні в галузі безпеки повинна залишатися в очікуванні, поки країна

не погодиться розслідувати справу Д. Байдена, тепер кандидата від демократів на пост президента, і його сина. Менш вибухонебезпечні деталі в книзі включали в себе занепокоєння Д. Болтона про позаштатну роботу адвоката Д. Трампа Р. Джуліані в Україні

(Mengqi, Pan. Analysts see deep impact from Bolton's tell-all memoir = [Аналітики бачать глибокий вплив мемуарів Болтона] / P. Mengqi // China Daily. – Beijing, 2020. – 08.07. (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202007/08/WS5f052d34a310834817257f3f.html>)).

Іран готовий виплатити компенсацію тим, хто втратив близьких людей у січневій авіакатастрофі, заявив міністр закордонних справ Швеції Е. Лінде після переговорів з міністрами країн, громадяни яких постраждали внаслідок катастрофи авіалайнера Boeing 737 МАУ

(Iran willing to compensate families of downed Ukrainian airliner's 176 victims = [Іран готовий виплатити компенсацію сім'ям 176 загиблих через катастрофу українського авіалайнера] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 02.07. (<https://www.dailysabah.com/world/mid-east/iran-willing-to-compensate-families-of-downed-ukrainian-airliners-176-victims-sweden>)).

Міністр закордонних справ Туреччини М. Чавушоглу і міністр закордонних справ України Д. Кулеба провели прес-конференцію після восьмої наради Спільної групи зі стратегічного планування між Туреччиною і Україною. Під час зустрічі Д. Кулеба заявив, що уряд Туреччини вжив усіх заходів для того, щоб українські туристи провели безпечну відпустку. Д. Кулеба – перший запрошений міністр, який відвідав південне курортне місто Анталія з моменту появи нового коронавірусу

(Turkey included in EU-member Hungary's list of safe countries = [Туреччина включена Угорщиною в список безпечних країн] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 03.07. (<https://www.dailysabah.com/turkey/turkey-included-in-eu-member-hungarys-list-of-safe-countries/news>)).

Р. Алт, член бундестагу, член Комітету із закордонних справ, доповідач депутатської групи FDP для Центральної, Південно-Східної та Східної Європи та голова парламентської групи Словаччина – Чеська Республіка – Угорщина вважає, що співпраця з ЄС позитивно вплинула на Україну, але досягнення демократизації перебувають на межі, і це може вплинути на грошовий потік із Брюсселя. Посилення верховенства права та боротьба з корупцією є основними пріоритетами для Східного партнерства ЄС та для німецько-української співпраці. Якщо Німеччина та ЄС хочуть не допустити, щоб процес реформ в Україні не втрачав обертів, на думку Р. Алта, подальша допомога повинна бути пов'язана з чіткими критеріями, «особливо у судовій реформі»

(EU-Gelder für die Ukraine nur bei einer Justizreform = [Кошти ЄС для України лише за умови судової реформи] // Die Welt. – Berlin, 2020. – 02.07. (<https://www.welt.de/debatte/kommentare/article210751209/Ohne-Justizreform-sollte-die-Ukraine-keine-EU-Gelder-bekommen.html?cid=onsite.onsitesearch>)).

За позовом, поданим до Європейського суду з прав людини, Нідерланди хочуть, щоб роль Росії у збитті літака MH17 була розслідувана. «Справедливість щодо 298 жертв та їхніх сімей залишається головним пріоритетом кабінету», – заявив міністр закордонних справ С. Блок. За даними голландської прокуратури, Росія здійснила спробу хакерських атак на слідчих. Також були побоювання, що Росія може тиснути на свідків

(Niederlande wollen Russland wegen MH17-Abschuss verklagen = [Нідерланди хочуть подати позов до Росії за збиття MH17] // Die Zeit. – Berlin, 2020. – 10.07. (<https://www.zeit.de/politik/ausland/2020-07/flug-mh-17-egmr-abschuss-niederlande-russland-anklage-europaeischer-gerichtshof>)).

Нідерланди подадуть позов до Європейського суду з прав людини щодо ролі Росії у збитті літака MH17 Malaysia Airlines у 2014 р. на Сході України. Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рутте заявив під час щотижневої прес-конференції, що міністр закордонних справ Росії С. Лавров був поінформований про рішення Нідерландів. Росія завжди заперечувала причетність до справи і звинувачувала в причині катастрофи Україну

(Abbattimento del volo MH17, l'Olanda porta la Russia davanti alla Corte europea dei diritti umani = [Збиття рейсу MH17, Голландія подає позов на Росію до Європейського суду з прав людини] // La Repubblica. – Roma, 2020. – 10.07. (https://www.repubblica.it/esteri/2020/07/10/news/abbattimento_del_volo_mh17_l_olanda_cita_i_n_giudizio_la_russia_alla_cedu-261597742/?ref=search)).

Неможливість калібрування радіолокатора через «людську помилку». Це «ключовий елемент», тобто перша трагічна серія помилок і непорозумінь, яка призвела до того, що в січні 2020 р. в Ірані було збито український пасажирський літак із 176 людьми на борту. Такий висновок був зроблений комісією з розслідування Тегеранської цивільної авіації, очікуючи на те, що в найближчі тижні аналіз «чорних скриньок» буде зроблений. Канада заявила, що отримала принципову угоду від Тегерана розпочати переговори про компенсацію сім'ям іноземних громадян, які постраждали в авіакатастрофі

(L'Iran ammette: il Boeing ucraino abbattuto per un errore umano = [Іран визнає: українського «Боїнга» збили через людську помилку] // La Repubblica. – Roma, 2020. – 12.07. (https://www.repubblica.it/esteri/2020/07/12/news/iran_il_boeing_ucraino_e_stato_abbattuto_per_un_errore_umano-261718810/?ref=search)).

Міністерство закордонних справ України закликала Францію офіційно відреагувати на приїзд у Крим п'яти французьких євродепутатів від партії «Національне об'єднання», запрошених Росією як спостерігачів референдуму щодо внесення змін до Конституції РФ. Під час зустрічі з послом Франції в Києві заступник міністра закордонних справ України О. Зеркаль звернула увагу на «неприйнятні контакти» між французькими євродепутатами та «представниками» адміністрації Російської Федерації на окупованих українських територіях і закликала Францію до

офіційної реакції. За інформацією Міністерства закордонних справ України, посол Франції підтвердив, що офіційна позиція Парижа щодо підтримки українського суверенітету та територіальної цілісності залишається незмінною, і запевнив свою співрозмовницю, що він направить свій запит до Міністерства закордонних справ Франції

(Sautreuil, Pierre. L'Ukraine proteste contre la venue de députés européens français en Crimée = [Україна протестує проти візиту французьких євродепутатів до Криму] / P. Sautreuil // Le Figaro. – Paris, 2020. – 01.07. (<https://www.lefigaro.fr/international/l-ukraine-proteste-contre-la-venue-de-deputes-europeens-francais-en-crimée-20200701>)).

Українські чиновники заявили, що «цілком ідеально» для Франції розслідувати «чорні скриньки» українського пасажирського літака, якого іранці помилково збили. Заступник міністра закордонних справ Є. Єнін заявив журналістам, що Україна має намір направити двох своїх експертів для надання допомоги у розслідуванні і що «результати розслідування Франції будуть вважатися достовірними»

(Kijevas: Prancūzija – ideali šalis ištirti numušto lėktuvo savirašius = [Київ: Франція – ідеальна країна для вивчення рекордерів літака, що розбився] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 07.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/07/news/kijevas-prancuzija-ideali-salis-istirti-numusto-lektuvo-savirasius-15525428/>)).

Нідерланди повідомили, що подали позов проти Росії до Європейського суду з прав людини за її «роль у збитті пасажирського лайнера MH17 Malaysia Airlines під час інциденту в липні 2014 р. на проросійському сепаратистському Сході України. Позов був складений від імені «всіх 298 жертв з 17 різних країн». За словами міністра закордонних справ Нідерландів С. Блока, Нідерланди поінформують Раду безпеки ООН про цей крок. Москва вкотре заперечила свою відповідальність за катастрофу, заявивши, що немає доказів її співучасті. Суперечливий пакет змін до російської конституції, затверджений російськими виборцями, містить поправку, яка може вплинути на подальші зв'язки президента В. Путіна з ЄСПЛ. Росія може використати цю поправку, щоб ухилитися від свого зобов'язання виконувати рішення міжнародних судів

(Nyderlandai apskundė Rusiją EŽTT dėl MH17 lainerio numušimo = [Нідерланди подали позов проти Росії до ЄСПЛ щодо падіння лайнера MH17] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 10.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/10/news/nyderlandai-apskunde-rusija-eztt-del-mh17-lainerio-numusimo-15568566/>)).

Президент України В. Зеленський привітав А. Дуду з перемогою у другому турі президентських виборів. Національна виборча комісія надала часткові дані після підрахунку 99,97 % голосів. А. Дуда набрав 51,21 % голосів. «Бажаю Польщі під керівництвом президента подальших успіхів та процвітання», – написав Президент України В. Зеленський у Twitter та запросив А. Дуду в Україну «для продовження плідної співпраці». «Разом ми сильніші!» – переконує В. Зеленський

(Malinowski, Przemyslaw. Prezydent Ukrainy gratuluje Dudzie. «Razem jesteśmy silniejsi» = [Президент України привітав Дуду. «Разом ми сильніші!]] / P. Malinowski //

Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 13.07. (<https://www.rp.pl/Wybory-prezydenckie-2020/200719788-Prezydent-Ukrainy-gratuluje-Dudzie-Razem-jestesmy-silniejszy.html>).

Україна не погоджується з іранської теорією людської помилки, яка призвела до збиття літака МАУ під Тегераном. «Україна чекає результатів розслідування», – заявив міністр закордонних справ України Д. Кулеба. «Зарано говорити, що літак був збитий через людську помилку, як стверджує Іран. У нас є багато питань і нам потрібно багато неупереджених і максимально об'єктивних відповідей на те, що сталося», – зазначив Д. Кулеба під час прес-конференції. «Зараз Україна не може погодитися з теорією того, що літак був збитий через людські помилки. Ми переконані, що це питання має бути вирішене в рамках кримінального розслідування після того, як будуть встановлені всі факти», – додав міністр закордонних справ. За словами Д. Кулеби, це стане можливим лише після розслідування. Він заявив, що «нав'язувати тлумачення недоцільно», і пріоритетом має бути встановлення фактів

(Mikulski, Jakub. Ukraina podważa irański raport ws. zestrzelenia boeinga nad Teheranem = [Україна критикує звіт Ірану про збиття Боїнга над Тегераном] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 14.07. (<https://www.rp.pl/Katastrofy/200719678-Ukraina-podwaza-iranski-raport-ws-zestrzelenia-boeinga-nad-Teheranem.html>)).

Іран готовий виплатити компенсацію людям, які втратили близьких у січневій катастрофі з 176 загиблими, заявив міністр закордонних справ Швеції Е. Лінде. Зауваження Е. Лінде до шведського інформаційного агентства прозвучало після переговорів з міністрами країн, які постраждали внаслідок загибелі літака. «Ми підписали меморандум про розуміння того, що будемо вести переговори спільно з Іраном про компенсацію найближчим родичам жертв», – зазначила Е. Лінде

(Iran «willing» to compensate plane deaths = [Іран «готовий» компенсувати загибель людей] // The Canberra Times. – Canberra, 2020. – 03.07. (<https://www.canberratimes.com.au/story/6817349/iran-willing-to-compensate-plane-deaths/#gsc.tab=0>)).

У доповіді Іранської організації цивільної авіації зазначається, що український літак поблизу Тегерана був збитий випадково, через несправність радіолокаційної системи та відсутність зв'язку між оператором ППО та його командирами. Але міністр закордонних справ України Д. Кулеба заявив на інтернет-брифінгу, що багато питань залишаються без відповіді. «Я хочу чітко підкреслити: рано говорити, що літак був збитий внаслідок людської помилки, як стверджує іранська сторона», – сказав Д. Кулеба

(Ukraine: it's too early to blame human error for downing of passenger plane in Iran = [Україна: зарано казати про людську помилку в збитті пасажирського літака в Ірані] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2020. – 14.07. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/ukraine-its-too-early-to-blame-human-error-for-downing-of-passenger-plane-in-iran-473049/>)).

The New York Times пише, що Росія неодноразово заперечувала будь-яку причетність до трагедії, незважаючи на зростаючі докази того, що MH17 був збитий російською зенітною ракетою, випущеною на Сході України з російської військової бази. Замість того, щоб надати докази непричетності, Росія створила низку дуже неправдоподібних теорій змови, які в основному були зосереджені на звинуваченні України та атаці на легітимність розслідування

(Erdbrink, Thomas. The Netherlands Brings Russia to Court Over the Downing of MH17 = [Нідерланди подають позов до Росії за збиття рейсу MH17] / T. Erdbrink // The New York Times. – New York, 2020. – 10.07. (<https://www.nytimes.com/2020/07/10/world/europe/netherlands-russia-mh17-ukraine.html?searchResultPosition=4>)).

Швеція заявила, що Іран погодився відшкодувати родинам іноземних жертв українського пасажирського літака, який був збитий Тегераном у січні. Ісламська республіка днями визнала, що її сили випадково збили український літак. «Ми підписали угоду про взаєморозуміння і тепер будемо вести переговори з Іраном про внесення змін та виплати компенсацій найближчим родичам загиблих», – заявила міністр закордонних справ Швеції Е. Лінде

(Iran agrees to compensate downed plane victims' families = [Іран згоден з тим, щоб виплатити компенсації жертвам сім'ям збитого літака] // The News. – Islamabad, 2020. – 03.07. (<https://www.thenews.com.pk/print/681276-iran-agrees-to-compensate-downed-plane-victims-families-sweden>)).

Іран заявив, що нерівне розташування радіолокаційної системи підрозділу протиповітряної оборони було ключовою «людською помилкою», яка призвела до випадкового збиття українського пасажирського літака в січні 2020 р. Канада і Україна протягом місяців вимагали, щоб Іран, який не має технічних засобів для декодування «чорних скриньок», відправив їх за кордон, щоб їх вміст міг бути проаналізований. Наприкінці червня Французьке бюро розслідування нещасних випадків (ВЕА) заявило, що Іран «офіційно попросив про технічну допомогу» для отримання даних із «чорних скриньок»

(Iran says misaligned radar led to Ukrainian jet downing = [Іран каже, що несправні радіолокатори призвели до падіння українського реактивного літака] // The News. – Islamabad, 2020. – 13.07. (<https://www.thenews.com.pk/print/685838-iran-says-misaligned-radar-led-to-ukrainian-jet-downing>)).

Україна заявила, що зарано робити висновок про те, що пасажирський літак був збитий Іраном у січні 2020 р. через людську помилку, як стверджує Тегеран. Влада цивільної авіації Ірану заявила, що перекодування радіолокаційної системи підрозділу протиповітряної оборони – ключова «людська помилка», яка призвела до випадкового збиття літака

(Ukraine unsure about downed airliner = [Україна не впевнена у людській помилці збитого літака] // The News. – Islamabad, 2020. – 15.07. (<https://www.thenews.com.pk/print/686754-ukraine-unsure-about-downed-airliner>)).

Уряд Нідерландів оголосив, що подасть позов проти Росії до Європейського суду з прав людини через роль країни у збитті пасажирського літака над Сходом України у 2014 р. «Мета – досягти правди, справедливості та відповідальності для жертв катастрофи», – ідеться в листі до парламенту. Поки що окремі громадяни України та Росії звинувачувалися у падінні літака, але не російська чи українська держави. Росія заперечує, що має щось спільне з тим, що сталося. Засідання перенесли на кінець серпня

(Холандія обвини Русия за сваянето на боинга в Украина = [Нідерланди звинуватили Росію в збитті «Боїнга» в Україні] // Дневник. – Sofia, 2020. – 10.07. (https://www.dnevnik.bg/sviat/2020/07/10/4089623_holandia_obvini_rusia_za_svalianeto_na_boinga_v/)).

Радники лідерів країн «нормандської четвірки» провели в Берліні переговори, темою яких стало виконання домовленостей щодо врегулювання ситуації на Сході України. Після тривалої паузи в переговорах «нормандська четвірка» намагається перезапустити мирний процес, при цьому, як зауважив заступник голови адміністрації президента РФ Д. Козак, «європейські партнери намагаються демонструвати об'єктивність». Президент України В. Зеленський назвав зустріч «непоганою» і «предметною»

(Строкань, Сергей. Донбасс ставят на берлинские рельсы = [Донбас ставлять на берлінські рейки] / С. Строкань // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 05.07. (<https://www.kommersant.ru/doc/4405940>)).

Україна наполягає на зустрічі у «нормандському форматі». Про це заявив речник Президента України А. Єрмак. Очікується, що зустріч відбудеться в Берліні. Представники України наполягають на тому, щоб це було зроблено якнайшвидше. Учасники переговорів будуть вести переговори про реальну угоду, про перемир'я на Сході України. Президент України В. Зеленський уже оголосив, що готовий для переговорів

(Стойчев, Росен. Украина настоява за среща на Нормандския формат = [Україна наполягає на зустрічі в «нормандському форматі»] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 10.07. (<https://fakti.bg/world/491328-ukraina-nastoyava-za-sreshta-na-normandskia-format>)).

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

У Єврокомісії не бачать підстав призупиняти безвізовий режим для України та ще семи країн Східної Європи та Західних Балкан, проте очікують від них негайних кроків щодо виконання своїх зобов'язань. Про це йдеться у третьому звіті щодо виконання вимог безвізу. У Єврокомісії очікують від Києва заходів для протидії нелегальній міграції з України до ЄС, а також у боротьбі з корупцією та організованою злочинністю. Звіт вказує на погіршення ситуації з так званою «нерегулярною» міграцією з України до ЄС. А саме, у 2019 р. відмовили у в'їзді до зони «Шенген+» (26 країн Шенгену та Болгарія, Румунія, Хорватія та Кіпр) понад

66 тис. громадян України, що на 25 % більше, ніж роком раніше. На 11 %, до майже 42 тис., збільшилася і кількість українців, які нелегально перебували на території цих 30 країн. У Єврокомісії очікують від України криміналізації контрабанди всіх товарів. Переговори щодо цього тривають, «поки без чіткого зобов'язання української сторони» зробити це. У звіті хвалять Україну, зокрема, за повернення кримінальної відповідальності за незаконне збагачення, запуск роботи Вищого антикорупційного суду та за скасування обов'язку для антикорупційних активістів подавати е-декларації

(Шейко, Юрій. Звіт Єврокомісії щодо безвізу: яких кроків ЄС очікує від України / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 10.07. (<https://p.dw.com/p/3f601>)).

НАТО

Україна отримала значну кількість військової допомоги від США та інших партнерів НАТО. Найбільш вагомий внесок США – це протитанкова керована ракета Javelin. В інтерв'ю головнокомандувач України Р. Хомчак заявив, що за порадами радників НАТО американські протитанкові ракети Javelin будуть переміщені на передні лінії оборони проти сепаратистів. Досі американські Javelin повинні були розміщуватися за передніми лініями України. Рішення про переміщення Javelins ближче або навіть до передової лінії демонструє те, що українські військові тепер можуть дотримуватися американського моніторингу кінцевого використання і що США не переживають за те, щоб Javelins потрапили в «російські чи сепаратистські руки»

(Larson, Caleb. Russia Will Hate This: Ukraine Cleared to Move American Javelin Missiles to Front Lines = [Росія зненавидить це: Україні дозволили переміщувати американські ракети Javelin на передні лінії фронту] / С. Larson // The National Interest. – Washington, 2020. – 08.07. (<https://nationalinterest.org/blog/buzz/russia-will-hate-ukraine-cleared-move-american-javelin-missiles-front-lines-164359>)).

Міністр оборони України А. Таран провів телефонну розмову з Генеральним секретарем НАТО Є. Столтенбергом, щоб обговорити сучасний стан і перспективи співпраці України з Альянсом. Важливою частиною розмови став обмін думками між А. Тараном і Є. Столтенбергом щодо ситуації на Донбасі та в акваторії Чорного моря

(Глава Минобороны Украины и генсек НАТО обсудили перспективы двустороннего сотрудничества = [Глава Минобороны Украины і генсек НАТО обговорили перспективи двостороннього співробітництва] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 11.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0711/c31519-9709472.html>)).

Станом на кінець червня Іспанія очолює групу Північноатлантичного альянсу в Середземномор'ї – другу постійну військово-морську групу НАТО (SNMG-2). До цього флоту входять судна різних країн. Командиром цієї групи є капітан іспанського флоту М. Альдерегія. На запитання, чи його турбує присутність Росії в Сирії та Лівії, іспанський капітан відповів: «Росія – одна з головних держав. Її вплив є незаперечним. Середземноморська військово-морська група на чолі з іспанським фрегатом «Альваро де Бакан» уже вирушила до Чорного моря. Американський

есмінець і три болгарські судна також візьмуть участь у маневрах. Після навчань вони відвідають місто Одеса, розташоване за 380 км від бази російського флоту в Севастополі

(Атанасова, Марія. НАТО: Влиянието на Русия в Средиземно море е неоспоримо = [НАТО: Влияв Росії в Средземному морі незаперечний] / М. Атанасова // Факти. – Sofia, 2020. – 07.07. (<https://fakti.bg/world/490301-nato-vlianieto-na-rusia-v-sredizemno-more-e-neosporimo>)).

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Протягом двох десятиліть при владі В. Путін постійно одержимий сприйняттям історичної несправедливості, одночасно ставивши реабілітацію радянського минулого в основу внутрішньої та зовнішньої політики. Тому важливо визнати, на думку автора статті, що «збереження суверенітету України є необхідним не лише для самої України, але і для всього західного світу». Автор підкреслює, що «і словом, і ділом Путін дав зрозуміти, що він відкидає сьогоднішній міжнародний порядок, заснований на правилах, і прагне скасувати вердикт 1991 р., а його бачення нової епохи імперій представляє екзистенціальний виклик Заходу, і тепер він має ще 16 років для досягнення своєї мети, якщо його не зупинять в Україні»

(Popovych, Nataliia. Czar Putin wants a new age of empires = [Цар Путін хоче нової епохи імперій] / N. Popovych // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 06.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/czar-putin-wants-a-new-age-of-empires/>)).

В. Путін веде гібридну війну проти України, щоб запобігти виходу країни з орбіти Кремля. Протягом останніх шести років В. Путін неодноразово стверджував, що окупована Росією область Донбасу на Сході України є важливим елементом національної спадщини Росії. Справжня історія Донбасу, пише автор статті, дуже чітко вказує на те, що вона має глибокі європейські корені та міцні зв'язки із західним світом. Підвищення обізнаності щодо цих зв'язків, на думку автора, «може стати кроком до протидії маніпуляціям Путіна, підриву гібридної війни Росії та реінтеграції окупованих територій з рештою України»

(Medalinskas, Alvydas. East Ukraine's European roots and the myths of Putin's Russian World = [Європейське коріння Східної України і міфи путінського «руського мира»] / A. Medalinskas // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 13.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/east-ukraines-european-roots-and-the-myths-of-putins-russian-world/>)).

«Росія не має права вимагати від України найближчим часом представити законопроект про поправки до Конституції України про особливий статус Донбасу», – заявив Президент України В. Зеленський. «Ніхто від України нічого не може вимагати, ми – незалежна країна», – сказав В. Зеленський. «Мені здається, що тут усім потрібно попрацювати над риторикою. Тим більше, що це міжнародна вже риторика», – зазначив В. Зеленський. Що стосується зустрічі радників лідерів держав «нормандського формату», що відбулася напередодні в Берліні, президент зазначив, що поки не готовий повноцінно її коментувати, але вона пройшла «дуже непогано».

«Я знаю, що дуже непогано пройшла зустріч, предметно. Більше нічого поки коментувати. У нас буде нарада, з паном Єрмаком ми ще детально не обговорювали це питання», – зазначив Президент

(Кондратенко, Микола. Зеленський відкинув вимоги РФ щодо змін до Конституції України / М. Кондратенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.07. (<https://p.dw.com/p/3emhG>)).

Новий етап у розвитку кремлівського режиму – це «референдум у Росії щодо пакету змін до конституції, суть якого полягає в узаконенні можливості В. Путіна керувати країною до 2036 р.». Корумпована система олігархічних і владних структур та груп не знайшла іншого для свого виживання, за словами автора, ніж В. Путін. Особливо в останні роки Росія дедалі більше починає ковзати шляхом економічного, соціального занепаду, протистояння із Заходом, вирішальний орієнтир якого – окупація Криму та війна на Сході України, на Донбасі. Серед інших поправок конституція оголошує, що російські закони оприлюднюються вище міжнародних зобов'язань чи норм, виключаючи будь-яку можливість навіть розглянути питання про передачу окупованого Криму Україні

(Bruveris, Vytautas. Vytautas Bruveris. Paskutinė Kremliaus režimo stadija: kaip ji paveiks Rusiją ir pasaulį? = [Вімайтас Бруверіс. Заключний етап кремлівського режиму: як він вплине на Росію та світ?] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 05.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2020/07/05/news/vytautas-bruveris-paskutine-kremliaus-rezimo-stadija-kaip-ji-paveiks-rusija-ir-pasauli--15506511/>)).

На думку оглядача «Коммерсанта» М. Юсіна, українські дипломати і військові зроблять заяви про загрозу початку війни з Росією вже цієї осені. М. Юсін зазначає, що війни, звичайно, не буде «ні за Херсон, ні за воду для Криму, але не буде і мирних домовленостей». «А буде повільне, але невблаганне заморожування конфлікту, рух до придністровського варіанту, коли всі – і Київ, і Москва, і західні посередники, і самі Донецьк із Луганськом – будуть поступово звикати до нового статусу Сходу України», – резюмує оглядач

(Юсин, Максим. «Войны, конечно, не будет. А будет медленное замораживание конфликта» = [«Війни, звичайно, не буде. А буде повільне заморожування конфлікту»] / М. Юсин // КоммерсантЪ. – Москва, 2020. – 07.07. (<https://www.kommersant.ru/doc/4406818>)).

Москва зажадала від Києва закріпити статус Донбасу в Конституції країни. Москва, пише автор, хоче побачити проект змін Основного закону України до 6 липня. Крім того, до цієї самої дати Україна має надати список громадян, яких утримують у самопроголошених ЛНР і ДНР. Це необхідно для подальшого обміну. Директор Українського інституту політики Р. Бортник вважає, що вкрай мало ймовірно, що Україна піде назустріч такій наполегливій вимозі. Виставляючи такі умови, Росія, напевно, намагається прив'язати новий раунд переговорів до визначення будь-яких інших дат. Інакше влада України буде звинувачена в тому, що

саме вона зриває виконання мінських угод і фактично винна за відсутність прогресу з питання відновлення миру на Донбасі

(Иванова, Елена. Москва огласит условия = [Москва оглошчить умови] / Е. Иванова // Коммерсантъ. – Москва, 2020. – 03.07. (<https://www.kommersant.ru/doc/4405367>)).

На початку липня минув граничний термін, встановлений Москвою для Києва, щодо конституційного регулювання статусу Донбасу. Вимоги Кремля зрозумілі: найменше, що потрібно, – це більший ступінь автономії для спірної області. Відповідь українців також однозначна: Донбас – невіддільна частина України. Якщо все відбудеться так, як було оголошено дотепер, не виключено, що заморожений конфлікт між двома колишніми радянськими республіками знову розгориться в якийсь момент. Автор наголошує, що важко уявити, які «можуть бути наслідки для майбутнього воюючих держав». Після того, як президент Росії В. Путін забезпечив можливість залишитися на чолі найбільшої країни світу принаймні до 2036 р., питання майбутнього Донбасу стало ще більш актуальним. Його український колега В. Зеленський, на думку автора, може лише мріяти про довічне президентство, і таким чином «його козири у майбутніх переговорах зменшилися»

(Самарица, Слободан. Українски изгубљени рат = [Україна програтала війну] / С. Самарица // Политика. – Belgrad, 2020. – 13.07. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/458289/>)).

Командувач ВМС України О. Неїжпапа заявив, що країна готується до повномасштабного військового протистояння. Війна на Донбасі може перерости в повномасштабний конфлікт. Новопризначений командир ВМС України заявив, що, на жаль, війна принесе багато втрат. «Багато хто досі цього не розуміє, незважаючи на те, що країна воює вже майже сім років», – заявив український контр-адмірал. О. Неїжпапа зазначив, що наразі на Донбасі триває окопна війна. Однак українські підрозділи готуються не лише до сухопутної війни, але й до наступальних операцій російських збройних сил в акваторії Чорного та Азовського морів

(Джамбазов, Денис. Украина очаква атака от Русия. Ето какъв ще е поводът за войната = [Україна очікує напад з боку Росії. Це є причиною для війни] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 06.07. (<https://fakti.bg/world/489856-ukraina-ochakva-ataka-ot-rusia-eto-kakav-shte-e-povodat-za-voinata>)).

Речник Кремля Д. Песков заявив, що Росія не встановила граничних термінів для України. Ідеться про переговори «нормандської четвірки», які відбулися на початку липня. У них узяли участь радники лідерів чотирьох країн. Була розроблена програма примирення на Донбасі. Занадто рано говорити, як це буде працювати. Представники Німеччини заявляють, що російська сторона наполягала на зміні Конституції України, щоб охопити Мінську угоду. Д. Песков заявив, що не домігся особливого прогресу, але не через російських представників

(Стойчев, Росен. Русия не е поставяла срокове на Украйна = [Росія не встановила термінів для України] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 06.07. (<https://fakti.bg/world/490006-rusia-ne-e-postavala-srokovе-na-ukraina>)).

Український депутат А. Деркач опублікував нотатки, в яких стверджується, що відбулася розмова між главою держави Росії та колишнім Президентом України П. Порошенком. Депутат оголосив, що отримав записки від журналіста. Стверджується, що цей запис був зроблений чотири роки тому. Тема обговорення – Донбас. Нині запис перевіряється. З'явилася інформація про другу аналогічну розмову

(Стойчев, Росен. Таен запис на Путин и Порошенко = [Таємний запис Путіна та Порошенка] / Р. Стойчев // Факти. – Sofia, 2020. – 09.07. (<https://fakti.bg/world/490933-taen-zapis-na-putin-i-poroshenko>)).

Виконуючи свою обіцянку не змінювати Конституцію для себе, В. Путін усе ще «перетягує» зміни в один пакет. Зміни до Конституції вступили в силу на початку липня, В. Путін підписав указ про скасування його президентства, що дозволить йому знову балотуватися. Відтепер у нього ще 16 років. Скидання термінів відкриває для нього новий горизонт. Так, наприклад, перший законопроект, внесений до Думи, вносить зміни до Конституції, які виправлять усі норми міжнародного права. Згідно з цією ініціативою, закликають до відчуження частини території Російської Федерації, включаючи вимоги щодо повернення тимчасово окупованого Криму. І всі законопроекти, пов'язані з поверненням Криму в Україну, будуть визнані «неконституційними»

(Джамбазов, Денис. Как приключи голямата измама на Кремъл = [Як закінчився великий обман Кремля] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 10.07. (<https://fakti.bg/mnenia/491201-kak-prikluchi-golamata-izmama-na-kremal>)).

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Посол Китаю в Україні Ф. Сяньжун під час церемонії відзначення прибуття першого контейнерного поїзда заявив, що Україна покаже свої переваги як логістичний центр, що з'єднує Європу та Азію, а китайсько-українське економічне та торговельне співробітництво стане ще швидшим і зручнішим. Міністр інфраструктури України В. Криклій, який також був присутній на церемонії, заявив, що це перший крок регулярних перевезень контейнерів з Китаю в Україну

(First container train from China's Wuhan arrives in Kiev, important step towards further cooperation, say officials = [Перший контейнерний поїзд з Китаю прибув до Києва, що є важливим кроком до подальшої співпраці] // China Daily. – Beijing, 2020. – 07.07. (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202007/07/WS5f0429a7a310834817257cac.html>)).

Міністр оборони України А. Таран озвучив на зустрічі з турецьким колегою Х. Акар намір країни купувати безпілотні літальні апарати Bayraktar TB2 турецького виробництва. Під час офіційного візиту міністри оборони також обговорили

двосторонні відносини та регіональні події, а також майбутню співпрацю в морських і повітряних проєктах

(Ukraine seeks to purchase armed drones from Turkey: media reports = [Україна прагне закуповувати у Туреччині безпілотнику] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 12.07. (<https://www.dailysabah.com/business/defense/ukraine-seeks-to-purchase-armed-drones-from-turkey-media-reports>)).

А. Косило, керуючий партнер Kosyło & Partners в інтерв'ю Rzeczpospolita зазначив, що «наразі іноземці не мають права купувати сільськогосподарські землі в Україні, але вони не повністю позбавлені можливості вести сільськогосподарський бізнес». Відповідно до закону від березня цього року, з 1 липня 2021 р. заборона продажу більше не продовжуватиметься, громадяни України зможуть придбати до 100 га сільськогосподарських угідь. Придбати землю з січня 2024 р. – до 10 000 га – також зможуть українські суб'єкти господарювання, а також банки з іноземним капіталом, адже земля може бути заставою для позики. Банкам доведеться продати таку землю протягом двох років після покупки. Що стосується людей чи підприємств із-за меж України, то придбання ними сільськогосподарських земель поки що неможливе. Однак закон передбачає можливість проведення референдуму з цього питання. А Касило зауважив, що «лише зараз настає момент, коли інтерес польського бізнесу до України починає повертатися, хоча донедавна найбільш активними тут були лише польські компанії з працевлаштування, трохи також інвестували в ІТ-індустрію або компанії, пов'язані з експортом сировини з України»

(Roguski, Adam. Nowe otwarcie na Ukrainie = [Нове відкриття в Україні] / A. Roguski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 02.07. (<https://www.rp.pl/Komercyjne/307029885-Nowe-otwarcie-na-Ukrainie.html>)).

А. Василь, президент Люблінської компанії Węgla Bogdanka, одного з провідних виробників на ринку твердого вугілля в Польщі, вважає, що польське вугілля досі конкурентоспроможне до імпортного. «Я бачу Węgla Bogdanka як сильну організацію, яка забезпечить вугіллям польський енергетичний сектор. Але я також визнаю, що ми думаємо про зовнішні ринки. Ми регулярно спілкуємося з потенційними імпортерами, навіть надсилаємо зразки партій нашого вугілля за кордон, щоб покупець міг перевірити його якість. Ми орієнтуємося на український ринок», – каже А. Василь. – Компанія в Україні продала багато вугілля. Однак пізніше через високий попит на це паливо в нашій країні експорт був зупинений. У нас просто не вистачало вугілля, щоб продавати його за кордон»

(Oksińska, Barbara. Artur Wasil, prezes Lubelskiego Węgla Bogdanka: Bogdanka szuka szans na Ukrainie = [Артур Василь, президент Люблінської компанії Węgla Bogdanka: Węgla Bogdanka шукає можливості в Україні] / B. Oksińska // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 05.07. (<https://www.rp.pl/Wywiady/307059913-Artur-Wasil-prezes-Lubelskiego-Węgla-Bogdanka-Bogdanka-szuka-szans-na-Ukrainie.html>)).

На думку першого заступника директора Центру транспортного сервісу «Ліски» О. Поліщука, запуск регулярного контейнерного поїзда між Китаєм і

Україною є дуже важливим проектом, оскільки його реалізація буде сприяти зростанню взаємної торгівлі. Це логічне продовження співпраці двох країн. Досі більшість контейнерів перевозилося з Китаю в Україну морським транспортом. Новий же маршрут дає змогу перевозити вантажі в три рази швидше

(Запуск контейнерного поезда между Китаем и Украиной поможет увеличить товарооборот двух стран = [Запуск контейнерного поезда між Китаєм і Україною допоможе збільшити товарообіг двох країн] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 06.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0706/c31519-9707248.html>)).

До Києва прибув перший вантажний потяг і другий контейнерний поїзд, відправлений з Китаю в Україну. Посол КНР в Україні Ф. Сяньжун, який узяв участь у церемонії зустрічі поїзда, зазначив, що реалізація цього проекту має важливе символічне значення для китайсько-українських відносин. Директор Інституту досліджень сучасного Китаю імені Б. Курца О. Дроботюк високо оцінила важливість відкриття прямого залізничного сполучення між КНР і Україною. За її словами, ця подія є значущим стратегічним кроком для двох країн, особливо в контексті підписаного Україною Плану дій з реалізації ініціативи «Пояс і шлях», а також логічним наслідком того, що у 2019 р. Китай став найбільшим торговим партнером України

(В Киев прибыл первый контейнерный поезд из китайского Уханя = [До Києва прибув перший контейнерний поїзд з китайського Уханя] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 07.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0707/c31519-9707568.html>)).

Міністерство оборони України висловило бажання придбати більше безпілотників турецького виробництва. У 2019 р. Україна купила шість турецьких безпілотників. Безпілотник Bairaktar TB2, який виробляється в Туреччині, може пролетіти до 6850 км з максимальним навантаженням 55 кг. Українські збройні сили вважали, що їм потрібна аналогічна зброя

(Джамбазов, Денис. Турция вьоръжава Украина срещу Русия = [Туреччина озброїть Україну проти Росії] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 14.07. (<https://fakti.bg/world/491995-turcia-vaorajava-ukraina-sreshtu-rusia>)).

ПРИКОРДОННИЙ РЕЖИМ

Плутанина у зв'язку з процедурами перетину контрольно-пропускних пунктів, пов'язаних з коронавірусом, створює хаос і посилює труднощі мирних жителів, що живуть недалеко від лінії фронту російсько-української війни. Неважко уявити, наскільки небезпечна така плутанина та дезінформація в конфліктному середовищі, яким є Східна Україна з її «збіднілим населенням». На думку автора статті, необхідно терміново посилити координацію процедур перетину, щоб «не допустити подальших зайвих негараздів серед населення»

(Fritz, Eric. Coronavirus chaos reigns at front line checkpoints in Russian-occupied Ukraine = [Коронавірусний хаос панує на передових контрольно-пропускних пунктах в окупованій Росією Україні] / E. Fritz // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 09.07.

[\(https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/coronavirus-chaos-reigns-at-front-line-checkpoints-in-russian-occupied-ukraine/\)](https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/coronavirus-chaos-reigns-at-front-line-checkpoints-in-russian-occupied-ukraine/).

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ

Оглядач видання не сумнівається в тому, що одним із наслідків заходів щодо боротьби з коронавірусом стане зростання безробіття. Поки що безробіття у Чехії значно не зросло і залишається нижчим 4 %. На думку менеджера з персоналу Т. Сурка, директора кадрової консалтингової компанії Quanta, у будь-якому випадку, «важливою темою у відділах кадрів компаній є наразі Україна». У Чехії працюють понад півмільйона іноземців, а українці – серед найбільших груп іноземних робітників

(Proč zatím nezaměstnanost v Česku tak moc neroste = [Чому безробіття в Чехії ще не так сильно зростає] // iDNES.cz. – Praha, 2020. – 03.07. (https://www.idnes.cz/finance/prace-a-podnikani/nezamestnanost-urad-prace-mira-nezamestnanosti-koronavirus-propousteni-komentar.A200629 114305 podnikani sov)).

Розвиток естонського сільського господарства зупинився без українських мігрантів. Українці – швидкозростаюча нацменшина Естонії. За офіційними даними, за 10 років кількість переселенців збільшилася в два рази, сьогодні в Естонії живуть 10 400 осіб. Але легально на роботу влаштовуються не всі. Багато хто користується безвізом, приїжджають під виглядом туристів, але залишаються працювати. За неофіційною статистикою, у країні живуть 50 тис. українців

(Кармазин, Игорь. Битва за урожай: почему экономика Эстонии рушится без украинцев = [Битва за врожай: чому економіка Естонії руйнується без українців] / И. Кармазин // Известия. – Москва, 2020. – 07.07. (https://iz.ru/1032171/igor-karmazin/bitva-za-urozhai-pochemu-ekonomika-estonii-rushitsia-bez-ukraintcev)).

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

Традиційний фестиваль «Дні української культури 2020» був офіційно відкритий на початку липня 2020 р. в Бургасі. Цього року урочистості розпочали вражаючою виставкою українських художників О. Сколозdra, О. Ніколаєвського, О. Подольської. Виставку, що експонується в залі «Петя Дубарова» культурного центру «Морське казино», відкрила Ю. Красовська. У Бургасі «Дні української культури» проводяться в 14-й раз. Щороку організатори – Почесне консульство України в Бургасі та місцева українська діаспора – прагнуть ознайомити городян та гостей міста з багатою українською культурою. Зі свого боку, місто доводить свою гостинність до української діаспори та демонструє прагнення до культурної єдності

(Започнаха дните на украинската култура в Бургас = [Розпочалися дні української культури в Бургасі] // Флагман. – Sofia, 2020. – 03.07. (https://www.flagman.bg/article/218246)).

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

У червні Україна отримала нову важливу програму МВФ. Продовження незалежності Національного банку України було ключовою умовою. Однак через кілька тижнів глава НБУ Я. Смолій подав у відставку, пославшись на політичний тиск. Наразі в Києві триває спекуляція щодо особи чергового губернатора НБУ. Однак, незалежно від того, хто очолить НБУ, пише Atlantic Council, «вони опиняться в умовах реального чи потенційного політичного втручання»

(Åslund, Anders. Central bank chief's political ouster discredits Ukraine = [Політична відставка глави Національного банку дискредитує Україну] / A. Åslund // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 10.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/central-bank-chiefs-political-ouster-discredits-ukraine/>)).

Україна скасувала продаж єврооблігацій на 1,75 млрд дол. після того, як глава НБУ несподівано пішов у відставку, посилюючись на стійкий політичний тиск на нього та його колег. «Під його керівництвом Україна досягла важливих успіхів щодо цінової стабільності, чітко демонструючи, що незалежний Національний банк є ключовим елементом сучасної макроекономічної політики», – заявили в МВФ. Президент України В. Зеленський прагнув заспокоїти ринки, але безуспішно. Гривня ослабла на 1,3 % до найнижчого рівня до долара з квітня, а доходність урядових облігацій у доларах підскочила на 33 базисні пункти до 7,42 %

(Verbyanu, Volodymyr. Ukraine Cancels Eurobond Sale After Central Bank Chief Quits = [Україна скасувала продаж євробондів після відставки глави НБУ] / V. Verbyanu // Bloomberg. – New York, 2020. – 02.07. (<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-07-02/ukraine-cancels-eurobond-sale-after-central-bank-chief-resigns>)).

«Відставка Я. Смолія з посади голови НБУ може мати негативний вплив на подальшу співпрацю з міжнародними кредиторами», – застеріг в інтерв'ю DW експерт Німецької консультативної групи в Україні Р. Кірхнер. На думку експерта, звістка про відставку голови Нацбанку України – вкрай недобра новина. Серед причин відставки Я. Смолія він називає такі: «По-перше, я вважаю, що за останні роки НБУ під керівництвом Я. Смолія чудово давав раду своїм обов'язкам. Тут варто згадати досить стабільний курс обміну національної валюти гривні, рекордно низький рівень облікової ставки НБУ та низькі темпи інфляції. Також потрібно визнати, що навіть на тлі пандемії коронавірусу, що однаково зачепила всі країни світу, у тому числі й Україну, не сталося жодних потрясінь у банківському секторі. На мій погляд, усе це – результат роботи Я. Смолія та його команди. Тож ця несподівана відставка – дуже прикра новина»

(Бутирський, Захар. Німецький економіст: Відставка голови НБУ Смолія – негативний сигнал для всіх / З. Бутирський // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 03.07. (<https://p.dw.com/p/3ehqM>)).

Президент України В. Зеленський не вважає, що зараз потрібно говорити про стримування курсу української гривні. «Важелі для стримування курсу гривні всім відомі. Я не бачу, що вони повинні змінюватися. Я зараз не бачу, що ми щось повинні стримувати, якщо чесно», – сказав він на брифінгу в місті Южне Одеської області.

В. Зеленський також наголосив, що він і Офіс Президента не чинили політичного тиску на экс-керівника НБУ Я. Смолія

(Кондратенко, Микола. Зеленський про курс гривні: Не бачу, що ми повинні щось стримувати / М. Кондратенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 04.07. (<https://p.dw.com/p/3emtT>)).

Депутати від «Слуги народу» хочуть «друкувати» гроші, аби підтримати економіку. Журналіст Deutsche Welle О. Голубов з'ясовує, чи справді без цього не обійтися. Утім, за словами директора інституту соціально-економічної трансформації І. Несходовського, нинішній курс валюти жодним чином не є наслідком політики НБУ. Натомість він спричинений низкою об'єктивних чинників: відносно нормальною ситуацією на зовнішніх ринках для українських експортерів та низькими цінами на імпортні нафту та газ. «Національний банк при цьому останнім часом викупує валюту, інакше б курс гривні був ще вищим – на рівні 25 гривень за долар», – пояснює експерт. За словами І. Несходовського, емісія в українському випадку невідворотно призведе до інфляції та девальвації гривні. Утім, якщо для звичайних громадян України це означатиме зростання цін, особливо на імпортні товари, українські олігархи від цього можуть лише виграти. «Але найголовніша проблема – це те, що щойно не дуже фахові люди отримають можливість так просто вирішувати фінансові проблеми, їм буде дуже важко зупинитися», – попереджають експерти

(Голубов, Олександр. Долар по 30? Чи можна врятувати економіку України без емісії гривні / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 10.07. (<https://p.dw.com/p/3f4SC>)).

Ринок відреагував на відставку голови НБУ різким ослабленням гривні. Уже другий день поспіль українські гроші знецінюються. Офіційний курс становить 27,18 грн за один долар, що на 41 коп. більше, ніж напередодні. Президент України В. Зеленський запевнив, що «захищатиме незалежність НБУ»

(Trusewicz, Iwona. Szef banku centralnego Ukrainy rezygnuje. Hrywna leci w dół = [Глава НБУ подв у відставку. Гривня «летит» вниз] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 03.07. (<https://www.rp.pl/Banki/200709758-Szef-banku-centralnego-Ukrainy-rezygnuje-Hrywna-leci-w-dol.html>)).

Україна отримає від Світового банку 350 млн дол. на підтримку «критично важливих економічних реформ». А. Єрмак, керівник Офісу Президента України, повідомив про нову швидку позику Світового банку після телефонної розмови з А. Б'єрде. Шведка є віце-президентом Світового банку, відповідальна за справи Європи та Центральної Азії. Погоджений кредит буде використаний для підтримки реформ, які «мають критичне значення для відродження економіки і повинні допомогти Україні полегшити наслідки пандемії». Такою реформою, насамперед, є сільськогосподарська реформа, тобто вільний обіг земель, а також реформування корпоративного управління в Україні. А. Єрмак та А. Б'єрде обговорили також забезпечення макроекономічної стабільності

(Trusewicz, Iwona. Bank Światowy wesprze Ukrainę gotówką = [Світовий банк підтримуватиме Україну готівкою] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 09.07. (<https://www.rp.pl/Gospodarka/307099952-Bank-Swiatowy-wesprze-Ukraine-gotowka.html>)).

Міжнародний валютний фонд схвалив надзвичайну програму кредитування для України, щоб допомогти країні подолати коронавірусну кризу. У своїй заяві МВФ тричі висловив сподівання, що Україна збереже незалежність НБУ на фоні відставки його очільника. МВФ публікував заяву, в якій знову заявив, що незалежність НБУ перебуває в «центрі програми підтримки України»

(Kramer, Andrew. Teetering Independence of Ukraine's Central Bank Tests a Key I.M.F. Demand = [Незалежність НБУ є ключовою вимогою Міжнародного валютного фонду] / A. Kramer // The New York Times. – New York, 2020. – 02.07. (<https://www.nytimes.com/2020/07/02/world/europe/ukraine-imf-central-bank-corruption.html?searchResultPosition=2>)).

Світовий банк прийняв рішення надати Україні кредит у розмірі 350 млн дол., щоб підтримати реформи. Виділені банком кошти будуть, головним чином, спрямовані на просування таких реформ, як створення ефективного ринку сільськогосподарських земель, урегулювання проблемних кредитів у держбанках, зміцнення антикорупційних інституцій, реструктуризацію газового сектора і посилення системи соцзахисту для підтримки пенсіонерів

(ВБ выделит Украине 350 млн долларов на восстановление экономики путем реформ = [СБ виділить Україні 350 млн доларів на відновлення економіки шляхом реформ] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 01.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0701/c31519-9705593.html>)).

Міністр фінансів України С. Марченко, виступаючи у Верховній Раді в рамках години запитань до уряду, озвучив попередній прогноз Міністерства фінансів, що у 2021 р. платежі України за державним боргом становитимуть близько 600 млрд грн. С. Марченко зазначив, що Мінфін буде «формувати внутрішні й зовнішні держпозики, виходячи з майбутніх виплат»

(В 2021 году Украине предстоит потратить 600 млрд гривен на погашение госдолга = [У 2021 році Україна має витратити 600 млрд гривень на погашення держборгу] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 04.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0704/c31519-9706997.html>)).

ЕКОНОМІКА

В Україні електронна петиція на сайті Президента України із закликом «заборонити впровадження 5G через вкрай негативний його вплив на здоров'я» набрала понад 25 тис. голосів, і тепер на неї має відповісти В. Зеленський. Петиція не згадує напряду зв'язок 5G з коронавірусом. Для тих українців, які попри всі запевнення ВООЗ вірять у шкоду 5G для здоров'я та його роль у пандемії COVID-19, є заспокійливі новини. Щонайменше у найближчі декілька років Україну навряд чи

очікують помітні кроки у розбудові мереж зв'язку п'ятого покоління. Українські мобільні оператори поки не квапляться із запровадженням 5G. Причиною цього є невизначеність із бізнес-моделями, які б потребували використання саме таких технологій. Середній чек абонента українського мобільного оператора є найнижчим у Європі. За таких умов провайдерам зв'язку досі важко відбити інвестиції навіть у обладнання для вже запроваджених мереж третього та четвертого покоління

(Нерінг, Крістофер. Петиції і страх перед Китаєм. Складний старт 5G у світі та Україні / К. Нерінг // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 08.07. (<https://p.dw.com/p/3ev1k>)).

Українська Національна комісія, яка здійснює регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, попередньо схвалила проєкт рішення, згідно з яким тариф на передачу електроенергії оператора Об'єднаної енергосистеми України держкомпанії «Укренерго» пропонують підвищити більш ніж удвічі. Окремо уточнили, що йдеться лише про промислових споживачів. Інше уточнення – рішення не остаточне, точні числа озвучать 11 липня

(Берчак, Ігор. Українці платитимуть не за кіловати електроенергії, а за дроти / І. Берчак // Міст. – Торонто, 2020. – 02.07. (<http://meest-online.com/ukraine/economy/ukrajintsi-platytymut-ne-za-kilovaty-elektroenerhiji-a-za-droty/>)).

Через скасування заборони на імпорт електроенергії до України з Росії прокуратура відкрила справу про держзраду, а ЗМІ пишуть про ініціативу відновити імпорт. Журналіст Deutsche Welle О. Голубов з'ясовує, що з цього правда. Українські ЗМІ повідомили, що проти народного депутата, голови Комітету з питань енергетики Верховної Ради А. Геруса, экс-міністра енергетики О. Оржеля і члена НКРЕКП Д. Коваленка прокуратура розпочала розслідування щодо можливої державної зради. Розслідування було розпочато за закидом у змові, що «призвела до заподіяння шкоди економічній безпеці України в ухваленні рішення про скасування обмежень на імпорт електроенергії з Російської Федерації». Імпорт електроенергії з Росії відновився 1 жовтня 2019 р. Лише за два перших місяці поточного року, за даними Державної митної служби, Україна імпортувала з РФ електрики на 25,81 млн дол., а з Білорусі – на понад 7,5 млн дол. Поправку, яка, власне, й дозволила відновити імпорт електроенергії з Росії, до Верховної Ради вніс саме нинішній голова енергетичного комітету А. Герус. З 10 квітня компанія «Укренерго» перестала імпортувати електрику з РФ та Білорусі. За повідомленням компанії, це обмеження буде запроваджено на період карантину, введеного в Україні через епідемію COVID-19. На думку автора, яку він намагається підкріпити висловами експертів, насправді боротьба точиться між інтересами Р. Ахметова та І. Коломойського

(Голубов, Олександр. «Електрозрада»: що відбувається з імпортом електроенергії до України з РФ / О. Голубов // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 10.07. (<https://p.dw.com/p/3f7yZ>)).

Економіка України в другому кварталі впаде на 10 % через обмеження у зв'язку зі спалахом коронавірусу і вона не зможе повністю відновитися протягом наступних шести місяців, про що свідчить щомісячне опитування аналітиків. «Цифри

економічної активності, ймовірно, виявлять повний ступінь кризи, і ми очікуємо, що у другому кварталі спад поглибитися до 10 % у річному обчисленні», – зазначають аналітики інвестиційної компанії ICU. Україна забезпечила кредитну угоду на 5 млрд дол. з МВФ для боротьби з економічним спадом, але ринок постраждав від відставки голови НБУ

(Zinets, Natalia. Ukraine economy likely fell 10 % in second quarter, full recovery not seen this year = [Економіка України, ймовірно, впаде на 10 % у другому кварталі, повного одужання не спостерігалось цього року] / N. Zinets // The Chronicle Herald. – Halifax, 2020. – 06.07. (<https://www.thechronicleherald.ca/business/reuters/ukraine-economy-likely-fell-10-in-second-quarter-full-recovery-not-seen-this-year-reuters-poll-469891/>)).

Якщо не вжити негайних заходів, на думку автора, енергетичний крах очікує Україну в найближчі роки. Існує велика частка застарілих енергетичних мереж, що перешкоджає розвитку альтернативної енергетики. Успіх програми розвитку альтернативної енергетики приніс і свої проблеми. Поступове переміщення до поновлюваних джерел енергії є загальноєвропейською тенденцією, тож і Україна дедалі більше входить до Європи, коли йдеться про енергетичні питання

(Inozemtsev, Vladislav. Ukraine's green energy revolution has its problems – but it isn't a pipe dream = [В української зеленої енергетичної революції є свої проблеми, але це не нездійсненна мрія] / V. Inozemtsev // The Independent. – London, 2020. – 12.07. (<https://www.independent.co.uk/independentpremium/voices/ukraine-green-renewable-energy-foreign-investors-solar-wind-a9612591.html>)).

РЕФОРМИ

У світлі активізації роботи Комісії з питань правової реформи при Президентові України щодо підготовки та подання главі держави пропозицій про внесення змін до Конституції України триває широке обговорення концептуальних положень законопроекту народними депутатами України, експертами та представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, правниками. В. Галаур, кореспондент «Українського Слова», поспілкувався з одним із активних учасників цього процесу – експертом Української асоціації районних та обласних рад, кандидатом юридичних наук, доцентом, заслуженим юристом України М. Тітовим, який відповів на питання, чи бути районним радам важелями в системі місцевого самоврядування

(Микола Тітов: «Районним радам як важливій складовій системи органів місцевого самоврядування – бути!» // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100458.html>)).

Щоб місцева влада на Полтавщині була ефективнішою, область поділять на чотири укрупнені райони. Це будуть Полтавський, Кременчуцький, Миргородський і Лубенський райони, з яких Полтавський буде найбільшим і за кількістю населення, й за територією, а Лубенський – найменшим, тому що там проживає менше ніж 200 тис. осіб. Згідно з рекомендацією центральної влади й експертів, у новосформованих районах має проживати в середньому 150 тис. осіб. Саме через це фахівці з питань

децентралізації виключили зі списку майбутніх районів Пирятинський, хоча Полтавська облдержадміністрація й вносила відповідну рекомендацію

(Данилець, Олександр. На Полтавщині утворять чотири адміністративні райони / О. Данилець // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100444.html>)).

Замість нинішніх 490 (а це найбільше на європейському просторі серед аналогічних за територією країн) – 129 районів на карті України. Так записано в постанові, яку на позачерговому засіданні розглянув Кабмін. А ось із районними радами (навіть у вже цілком децентралізованих районах) розпрощатися поки не вдасться: адже вони прописані в Конституції як виборні органи, що ухвалюють бюджети та плани соціально-економічного розвитку своїх територій

(Омелянчук, Інна. Уряд пропонує в разі зменшити кількість районів / І. Омелянчук // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100442.html>)).

Загальна кількість міських, селищних та сільських рад у Луганській області нині вп'ятеро менша, ніж до реформи. Про економічний, соціальний стан громад, їхні перспективи, а також про те, як вони переживають наслідки карантину, спричиненого пандемією COVID-19, в інтерв'ю з виконавчим директором Луганського регіонального відділення Асоціації міст України Н. Бойко

(Наталія Бойко: «Усі чекають на закон України про новий адміністративно-територіальний устрій» // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 10.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100448.html>)).

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Данія видала дозвіл на проект газопроводу «Північний потік-2» на завершення останньої ділянки трубопроводу в датських водах. Проекту протистоять США, а також Україна та Польща, нинішні країни транзиту російського газу. Новий трубопровід обійде ці країни

(Dánsko odsouhlasilo stavbu projektu Nord Stream 2 na svém území. Plynovod je tím krok od dokončení = [Данія схвалила будівництво проекту «Північний потік-2» на своїй території. Таким чином, трубопровід перебуває за крок до його завершення] // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 06.07. (https://www.irozhlas.cz/ekonomika/nord-stream-2-tranzitni-zeme-plynovod-rusko-dansko-polsko_2007062143_ban)).

Американські сенатори готують санкції проти завершення газопроводу «Північний потік-2» у Балтійському морі. Німецькі політики запроваджують контрсанкції ЄС. У звинуваченнях президента США Д. Трампа є не лише скарга на те, що Німеччина заборгувала НАТО «трильйон доларів». Д. Трамп також звинувачує Берлін у тому, що він зробив залежність Німеччини від російського газу, очікуючи на захист Росії від США. Критики нарікають, що Україна буде ослаблена, якщо потік газу більше не перетне її територію і втратиться транзитний дохід. Росія також

використовуватиме прибуток для фінансування своєї агресивної політики в Сирії чи у Східній Україні

(Monath, Hans. Streit mit USA um Gaspipeline Nord-Stream 2 droht zu eskalieren = [Суперечка зі Сполученими Штатами щодо газопроводу «Північний потік-2» посилюється / H. Monath // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2020. – 02.07. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/kein-vasallenstaat-der-usa-werden-streit-mit-usa-um-gaspipeline-nord-stream-2-droht-zu-eskalieren/25970902.html>)).

Закупівлі газу України в країнах ЄС найбільші за шість років. Саме завдяки віртуальному реверсу з Польщі та Угорщини. Західні компанії також купують послуги зберігання газу в Києві. С. Макогон, керівник компанії «Оператор ГТС України», повідомив про рекорд: імпорт газу з ЄС досяг 70 млн куб. м на день. Це рекордний обсяг з 2014 р., коли ще був імпорт з Росії. С. Макогон додав, що минулого року імпорт не перевищував 66 млн куб. м на день і був обмежений наявною інфраструктурою. «Сьогодні він може досягти 170 мільйонів кубометрів на добу через віртуальний зворотній шлях», – наголосив С. Макогон. Таке велике збільшення імпортних потужностей стало можливим завдяки збільшенню пунктів збору на кордоні з Польщею та Угорщиною та запуску віртуальної передачі, якій до кінця минулого року перешкоджала транзитна угода з «Газпромом»

(Trusewicz, Iwona. Rekordowy import gazu z Unii na Ukrainę = [Рекордний імпорт газу з ЄС в Україну] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2020. – 13.07. (<https://www.rp.pl/Gaz/307139966-Rekordowy-import-gazu-z-Unii-na-Ukraine.html>)).

Невикористаний газопровід після транспортування газу з Росії через Україну і Молдову буде використовуватися для подачі газу в Румунію. Сировина надійде від компанії, яка купує його у поляків. Енергетичні ресурси України починають поставки газу в Румунію 1 липня. Це торговий партнер PGNiG, який імпортує сировину, зокрема з Польщі. Це тільки початок, тому що ще десять компаній, що працюють на Дніпрі, планують аналогічний крок

(Jakóbiak, Wojciech. Partner PGNiG na Ukrainie dostarczy gaz do Rumunii = [Партнер PGNiG в Україні буде поставляти газ до Румунії] / W. Jakóbiak // Biznes Alert. – Warsaw, 2020. – 01.07. (<https://biznesalert.pl/eru-ukraina-rumunia-moldawia-energetyka-gaz/>)).

За перші шість місяців 2020 р. поставки газу українською системою скоротилися на 45 % порівняно з аналогічним періодом 2019 р., повідомив оператор системи передачі України. Оператор відзначив значне збільшення поставок на Балкани в червні, коли проходив ремонт газопроводу «Турецький потік». З початку року Газпром платить за весь обсяг зарезервованих потужностей, з яких 78 % було використано в першому півріччі. «Зі свого боку, ОГТСУ відповідає всім щоденним вимогам і забезпечить безперебійне транспортування газу в європейські країни у майбутньому», – ідеться в повідомленні оператора

(Marszałkowski, Mariusz. Dostawy gazu przez Ukrainę spadły prawie o połowę = [Поставки газу через Україну впали майже вдвічі] / M. Marszałkowski // Biznes Alert. –

Warsaw, 2020. – 02.07. (<https://biznesalert.pl/ukraina-gaz-gazprom-rosja-turkish-stream-energetyka/>).

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Командувач українськими Військово-морськими силами О. Неїжпапа заявив, що у 2021 р. ВМС України планують розгорнути три дивізії протикорабельних комплексів з крилатими ракетами «Нептун». За словами командувача, два комплекси розмістять на Чорному морі, один – на Азовському. «Випробування показали, що ніщо не заважає поразці кількох цілей одночасно. Зброя однозначно ефективна», – зазначив командувач

(Україна планує розмістити ПКР «Нептун» на Чорном і Азовському морях = [Україна планує розмістити ПКР «Нептун» на Чорному та Азовському морях] // Известия. – Москва, 2020. – 04.07. (<https://iz.ru/1031623/2020-07-04/ukraina-planiruet-razmestit-pkr-neptun-na-chernom-i-azovskom-moriakh>)).

Рішення керівників України, Білорусі та Російської Федерації від 8 грудня 1991 р. про припинення існування СРСР прийняли на Чорноморському флоті спокійно. Там тоді зовсім не сперечалися з приводу заяви віце-адмірала Б. Кожина, першого командувача Військово-морських сил України. До того ж, якщо навіть 62 % суден Тихоокеанського флоту будували в Миколаєві, Херсоні, Керчі та Феодосії, то Україні мали належати принаймні 90 % Чорноморського флоту, приписаних до її портів

(Голод, Ігор. День Військово-морських сил Збройних сил України-2 / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 08.07. (<http://meest-online.com/history/date-in-history/den-vijskovo-morskyh-syl-zbrojnyh-syl-ukrajiny-2/>)).

Коли анексія Криму була завершена, в Україні лишилося одне велике судно – фрегат «Гетьман Сагайдачний», а також кілька менших за розміром суден. Тож Київ запустив програму переозброєння, будуючи бойові судна кількох класів. Росії варто боятися зовсім не українських нових суден. Їй варто боятися протикорабельних ракет, які Київ теж купує. Українські ВМС закупають не менше трьох типів нових бойових суден

(Україна може зробити Чорне море пасткою для флоту Росії // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 09.07. (<https://ukrslovo.net/swa/100388.html>)).

2400 пістолетів Макарова були відправлені з Естонії в Україну для війни проти проросійських повстанців на Сході України. Міністерство оборони Естонії підтвердило, що вогнепальна зброя була надіслана для боротьби з російськими найманцями. Міністр оборони Естонії Ю. Луїк заявив, що поточна агресія Росії в Криму та на Сході України є неприйнятною і вплинула на всю країну. «За допомогою цієї поставки ми допомагаємо нашому союзнику, який воює вже шість років», – наголосив Ю. Луїк

(Джамбазов, Денис. Пратиha на Україна 2400 пістолета «Макаров» за війната срещу бунтовниците = [Ми відправили в Україну 2400 пістолетів Макарова для війни проти проросійських повстанців] / Д. Джамбазов // Факти. – Sofia, 2020. – 07.07. (<https://fakti.bg/world/490385-pratiha-na-ukraina-2400-pistoleta-makarov-za-voinata-sresh-tu-buntovnicite>)).

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Російська гомофобна банда під назвою Knife International, натхненна фільмами жахів, пообіцяла вбити ЛГБТ людей по всій Європі. «Наразі проєкт буде базуватися в п'яти містах: Варшава (Польща), Острава (Чехія), Берлін (Німеччина), Харків (Україна) та Арнем (Нідерланди) з подальшим розширенням по всій Європі. «Основною діяльністю організації буде регулювання ЛГБТ-активізму в Європі». О. Григор'єва була вбита після того, як її особисті дані були вказані на «сайті смерті». О. Григор'єва була видатним критиком російського лідера В. Путіна. Державні ЗМІ підтримали поліцію та пропагували теорію про те, що активіст, який виступав проти анексії Москвою півострова Крим, мав «антисоціальний спосіб життя» та проблеми з випивкою

(Hodge, Mark. «HUNT AND KILL»: Homophobic Russian «Knife International» gang inspired by Saw films are plotting to kill LGBT activists across Europe = [«Полювати та вбивати»: російська гомофобна банда Knife International, натхненна фільмами жахів, планує вбивати] / M. Hodge // The Sun. – London, 2020. – 10.07. (<https://www.thesun.co.uk/news/12081604/russian-gang-saw-lgbt-gay-activists/>)).

Служба безпеки України затримала підозрюваного російського агента, який планував підірвати цистерну аміаку на хімічному заводі на Сході України. Бойовика затримали під час спецоперації СБУ та прокуратури. Він учасник незаконних воєнізованих формувань терористичної організації «ЛНР». У 2018 р. він був завербований російською ФСБ, яка, за інформацією прокуратури, і поставила перед ним завдання здійснити диверсію

(Vasilyeva, Nataliya. Ukraine detains suspected Russian agent accused of plotting a chemical spill = [В Україні затримано підозрюваного російського агента, якого звинувачують у тероризмі] / N. Vasilyeva // The Telegraph. – London, 2020. – 08.07. (<https://www.telegraph.co.uk/news/2020/07/08/ukraine-detains-suspected-russian-agent-accused-plotting-chemical/>)).

РОБОТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Обласний суд у Чеське Будейовице призначив чоловікові, який, згідно з обвинувальним висновком, брав участь у збройному конфлікті на Сході України в лавах сепаратистів, трирічний вирок з умовно-достроковим вироком на п'ять років. Спочатку йому загрожували від 12 до 20 років в'язниці за терористичний напад. Зрештою, кваліфікація змінилася на участь у злочинній організації. Судове рішення не є остаточним

(Jihočech bojoval na Ukrajině za separatisty, má podmínku nikoli za terorismus = [Чоловік з Чехії воював за сепаратистів в Україні, йому призначене покарання не за

тероризм] // *iDNES.cz. – Praha, 2020. – 01.07. (https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/soud-ukrajina-terorismus-separatiste.A200701_082740_budejovice-zpravy_epkub)*.

Трирічне умовне покарання на п'ять років було накладено судом у Чеському Будейовице на П. Кафку за його участь у збройному конфлікті в Україні в армії самопроголошеної ДНР у період з 2015 до 2016 рр. Прокурор запропонував П. Кафці 12-річний термін ув'язнення як за терористичний акт. Судове рішення не є остаточним. «Я хотів бути цікавим», – зізнався П. Кафка. Наприклад, він написав другові з України, що він командував підрозділом, який налічував 112 танків, що було неправдою

(Chtěl jsem být zajímavý, řekl Čech, který bojoval na Donbase. U soudu dostal podmínku = [«Я хотів бути цікавим», – сказав чех, який воював на Донбасі. Він отримав умовне покарання в суді] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 01.07. (<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/chtel-jsem-byt-zajimavy-rekl-cech-ktery-bojoval-na-donbase/r~9af88c9abb9811ea9d470cc47ab5f122/>)).

Впливового міністра внутрішніх справ А. Авакова звинувачують у блокуванні справжньої реформи правоохоронних органів. Поліція в Україні виявилася нездатною вирішити проблеми в системі кримінального правосуддя. На думку автора, щоб досягти успіху, будь-які майбутні реформаторські зусилля повинні прагнути зруйнувати структуру Міністерства внутрішніх справ України та правоохоронних органів згори вниз. «Поки цього не відбудеться, навряд чи буде якийсь великий відхід від корупції, насильства та безкарності у лавах українських правоохоронних органів», – зазначає Л. Бівінгс

(Bivings, Liliane. Ukraine's powerful Interior Minister Avakov under fire over police reform failures = [Могутній міністр внутрішніх справ України Аваков під обстрілом через невдачі в реформі поліції] / L. Bivings // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 01.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukraines-powerful-interior-minister-avakov-under-fire-over-police-reform-failures/>)).

Вищий антикорупційний суд України 25 червня зобов'язав В. Омеляна, колишнього міністра інфраструктури України, не залишати без дозволу будинку, в якому проживає. Бо 19 червня детективи Національного антикорупційного бюро України вручили йому повідомлення, що його підозрюють у «вчиненні незаконних дій, через які державний бюджет недоотримав 30,5 млн грн»

(Голод, Ігор. Теперішня українська влада взялася за ще одного колишнього міністра / І. Голод // Міст. – Торонто, 2020. – 01.07. (<http://meest-online.com/ukraine/policy/teperishnya-ukrajinska-vlada-vzylasya-za-sche-odnoho-kolyshnoho-ministra/>)).

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Оглядач видання вважає, що «світ не оговтається від пандемії, якщо лідери не переконують громадян у тому, що вони мудро витрачають гроші». Єдиний спосіб зробити термінові закупівлі швидкими та ефективними – робити це відкрито, публікуючи всі тендери і всі контракти. Це те, на що націлена українська система відкритих контрактів: групи громадянського суспільства протягом останніх декількох тижнів відстежували ціни на хірургічні маски і звертали увагу на можливе накручування цін. «Ця відкритість повинна поширюватися на надзвичайні бюджети, які були створені для фінансування систем охорони здоров'я та пакетів економічних стимулів», – наголошує оглядач Bloomberg

(Okonjo-Iweala, Ngozi. To Beat Covid-19, Governments Need to Open Up = [Щоб перемогти Covid-19 уряди повинні «відкритися»] / N. Okonjo-Iweala // Bloomberg. – New York, 2020. – 11.07. (<https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2020-07-11/covid-19-economic-recovery-requires-more-transparent-governments>)).

Україна почала брати участь у засіданнях Комітету з охорони здоров'я ЄС, присвячених пандемії COVID-19, який є майданчиком для обміну інформацією між країнами ЄС щодо транскордонних загроз здоров'ю. За його допомогою також координують готовність протидіяти цим загрозам, а коли небезпечна ситуація виникла, то на засіданнях цього комітету узгоджують заходи з її подолання. Такою ситуацією стала пандемія хвороби COVID-19, яку викликає коронавірус SARS-CoV-2. Україна долучилася до обговорень плану Євросоюзу з вакцинації проти COVID-19, динаміки передачі коронавірусу, стратегій виходу з карантину, а також питання тестування на SARS-CoV-2 в контексті відкриття зовнішніх кордонів ЄС

(Шейко, Юрій. Україна долучилася до Комітету з охорони здоров'я ЄС: в чому користь / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 13.07. (<https://p.dw.com/p/3f8DT>)).

За даними Міністерства охорони здоров'я, столиця Київ та дев'ять областей, включаючи Закарпаття, не відповідають критеріям подальшого зняття обмежень. Уряд оголосив, що обмеження будуть посилені в регіонах, де епідемічна ситуація щодо коронавірусної інфекції потребує цього на основі певних критеріїв

(András, Iván. Európa: ahol erőre kapna a koronavírus, ott gyorsan elfojtáná = [Європа: хоча поширення епідемії знизлося в більшості країн Європи, вона все ще існує] / I. András // Index.hu. – Budapest, 2020. – 06.07. (https://index.hu/kulfold/2020/07/06/europa_ujra_korlatozasok_koronavirus_jarvany_nemet_hus_uzem_leicester_belgrad_horvatorszag_szlovenia_ausztria_katalonia/)).

В Україні кількість інфікованих дещо збільшилася. Міністерство охорони здоров'я станом на 10 липня повідомило про 819 нових інфікованих. В Україні кількість інфекцій збільшилася з 26 червня на 1109 за один день, після чого поширення вірусу стало сповільнюватися

(Bálint, Kovács. A szomszéd országokban egyre több a koronavírus-fertőzött, korlátozásokra készül a kormány = [У сусідніх країнах все більше людей заражаються коронавірусом і уряд готується до обмежень] / K. Bálint // Index.hu. – Budapest, 2020. – 10.07.

[\(https://index.hu/kulfold/2020/07/10/a_szomszed_orzagokban_egyre_tobb_a_koronavirus-fertozott_korlatozasokra_kszul_a_kormany/\)](https://index.hu/kulfold/2020/07/10/a_szomszed_orzagokban_egyre_tobb_a_koronavirus-fertozott_korlatozasokra_kszul_a_kormany/).

За словами головного лікаря однієї з лікарень у Львівській області на кордоні з Польщею, «в Україні друга хвиля, лікарні переповнені». В Україні спостерігається різке зростання кількості коронавірусних інфекцій. Львівська область – найважчий регіон у країні. У травні, коли влада розпочала процес деконфінації, було зареєстровано трохи більше 15 тис. випадків та 408 смертей. На початку липня кількість випадків зросла до 48 тис., і 1249 людей померли

(Coronavirus nel mondo, l'Australia chiude i confini tra due Stati. L'India è il terzo Paese per contagi = [Коронавірус у світі, Австралія закриває кордони між двома державами. Індія – третя країна, яка заразилася] // La Repubblica. – Roma, 2020. – 06.07. (https://www.repubblica.it/esteri/2020/07/06/news/coronavirus_nel_mondo_contagi_aggiornamenti_e_tutte_le_news_sulla_situazione-261085461/?ref=search)).

В Україні щодня повідомляють про 543 нових випадків COVID-19. За даними NSGT, з початку пандемії в Україні було виявлено 49043 випадки захворювання на COVID-19, померли 1262 пацієнти, а ще 21703 видужали

(Koronavirusas JAV nerimsta: patvirtinta beveik 40 tukst. nauju atveju = [Коронавірус у США хвилює: майже 40 тис. підтверджено нових випадків] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 06.07. (https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/06/news/koronavirusas-jav-nerimsta-patvirtinta-beveik-40-tukst-nauju-atveju-15515860/)).

В Україні відбувся протест із приводу можливості обов'язкових щеплень від коронавірусу. Такі акції проходять у багатьох країнах. Вони частково пов'язані зі зростаючим впливом так званих рухів антивакцинації

(Rigby, Jennifer. «Anti-vaxx'« influenza means up to half may not take coronavirus vaccine = [Вплив руху антивакцинації означає, що до половини населення може не застосовуватися коронавірусна вакцина] / J. Rigby // The Telegraph. – London, 2020. – 04.07. (https://www.telegraph.co.uk/global-health/science-and-disease/anti-vaxx-influenza-means-half-may-not-take-coronavirus-vaccine/)).

Асоціація «Китайська діаспора в Україні» на безоплатній основі передала Міністерству охорони здоров'я України партію медичних засобів, призначених для боротьби з епідемією коронавірусу нового типу COVID-19. Заступник глави МОЗ І. Іващенко, який узяв участь у церемонії передачі медзасобів, висловив подяку КНР за активну допомогу в боротьбі з новим коронавірусом

(Китайская диаспора передала Украине партию медсредств для борьбы с COVID-19 = [Китайська діаспора передала Україні партію медзасобів для боротьби з COVID-19] // Жэньминь жибао. – Пекін, 2020. – 15.07. (http://russian.people.com.cn/n3/2020/0715/c31519-9710562.html)).

Влада Австрії заборонила пасажирські рейси з Болгарії та 9 інших країн з 15 до 31 липня через поширення COVID-19. Указ забороняє рейси з Єгипту, Сербії, Косово, Чорногорії, північної Македонії, Албанії, Боснії та Герцеговини, Румунії та Молдови. Заборона на пасажирські рейси з Росії, України, Білорусі, Великобританії, Ірану, Китаю, Португалії та Швеції буде продовжена до 31 липня. Указ не поширюється на вантажні рейси, рейси репатріації, медичну авіацію та польоти, пов'язані з національними інтересами Австрії

(Австрія забрани полетите от България и още 9 страни от 15 до 31 юли = [Австрія заборонила рейси з Болгарії та 9 інших країн з 15 по 31 липня] // Флагман. – Sofia, 2020. – 14.07. (<https://www.flagman.bg/article/219026>)).

СУСПІЛЬСТВО

Voluyáci.cz – це назва нового веб-сайту про історію волинських чехів. Він також містить інформацію про людей з Лоуні, Жатець та Раковничко, які виїхали в Україну в середині XIX ст. База даних містить загалом 12 тис. імен з усього світу, а ще більше додається. Електронну базу даних заснував М. Хофман. Він продовжив справу свого батька, який народився на Волині

(Vitásková, Jana. Volyňští Češi z Lounska najdou svoji historii na webu = [Волинські чехи з Лоуні знайдуть свою історію в Інтернеті] / J. Vitásková // Cesky rozhlas. – Praha, 2020. – 14.07. (<https://sever.rozhlas.cz/volynsti-cesi-z-lounska-najdou-svoji-historii-na-webu-8250372>)).

КУЛЬТУРА, ОСВІТА, НАУКА

Зародження боротьби, яка точиться впродовж кількох місяців навколо Меморіального центру Голокосту в Бабиному Яру, відбувається через екстравагантну особистість, відому паризькій громадськості, якою є російський режисер І. Хржановський. Його інсталяція DAU, відкрита в січні 2019 р. в Парижі, викликала суперечки через його амбіції занурити відвідувача в серце радянського тоталітаризму. Цього разу саме його призначення спричинило неприємності: на початку року І. Хржановський став художнім керівником Меморіального центру Голокосту в Бабиному Яру, який планується відкрити у 2023 р. Цей музей має намір віддати данину тим, кого нацисти вбили в Бабиному Яру: 33771 євреїв було розстріляно там з 29–30 вересня 1941 р. Прес-кампанія, особливо інтенсивна в Україні, Ізраїлі та США, наголошує, що режисер може зробити меморіал «Діснейлендом Голокосту»

(Tonet, Aureliano. «Peut-on être original quand on parle de l'Holocauste?» : en Ukraine, un projet de mémorial fait polémique = [«Чи можемо ми бути оригінальними, коли говоримо про Голокост?»]: В Україні будується спірний меморіальний проєкт] / A. Tonet // Le Monde. – Paris, 2020. – 03.07. (https://www.lemonde.fr/culture/article/2020/07/03/le-projet-de-memorial-de-babi-yar-dechire-artistes-et-historiens_6045007_3246.html)).

На відзначення 500-річчя від дня народження Великого князя Литовського та короля Сигізмунда Августа Польського (народився 1 серпня 1520 р.) Національний музей отримав подарунок від Палацу Великого князівства Литовського – мецената

культури, бізнесмена П. Кізніса – бронзовий бюст правителя. Витвір мистецтва, створений в Україні, прикрасить експозиційні простори відреставрованих історичних інтер'єрів палацового музею, і він буде представлений відвідувачам на спеціально організованих урочистостях у 2020 р.

(Į Valdovų rūmus atkeliavo upatinga dovana – Lietuvos valdovo Žygimanto Augusto biustas = [До Палацу правителів прибув особливий подарунок – бюст литовського правителя Сигізмунда Августас] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 03.07. (<https://www.lrytas.lt/kultura/daile/2020/07/03/news/i-valdovu-rumus-atkeliavo-upatinga-dovana-lietuvos-valdovo-zygimanto-augusto-biustas-15494877/>)).

Міністр культури та інформаційної політики України О. Ткаченко повідомив, що в Україну повернулася викрадена нацистами під час Другої світової війни картина французького художника П. Гудра «Закохані». Полотно до 1943 р. перебувало в Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків у Києві. Повернення тривало більше шести років і розглядалося американською стороною виключно як повернення державі-власнику втрачених цінностей. За інформацією Мінкульту України, картина стала вже четвертою повернутою роботою

(Похищенная нацистами во время войны картина вернулась на Украину = [Викрадена нацистами під час війни картина повернулася в Україну] // Известия. – Москва, 2020. – 14.07. (<https://iz.ru/1035495/2020-07-14/pokhishchennaia-natsistami-vo-vremia-voiny-kartina-vernulas-na-ukrainu>)).

Цей навчальний рік в Україні став дуже непростим і водночас дуже особливим та інноваційним як для учнів, так і для вчителів. Через запровадження карантину останні місяці довелося працювати онлайн, освоювати нові методики і використовувати нові засоби комунікації. Для того, аби наголосити на важливості учителів та надихнути освітян бути креативними і сміливими у своїх проєктах, дати нагоду ділитися досвідом з колегами в Україні та за кордоном, а також розширити власні обрії завдяки участі в освітніх форумах і проєктах, громадська організація «Освіторія» започаткувала 2017 р. вручення щорічної Національної премії Global Teacher Prize Ukraine. Щороку «Освіторія» проводить дослідження громадської думки щодо престижу вчительської професії в українському суспільстві

(Хворостовська, Ольга. Зголошуйтесь, учителі-супергерої! / О. Хворостовська // Міст. – Торонто, 2020. – 03.07. (<http://meest-online.com/ukraine/society/zholoshuytes-uchyteli-superheroji/>)).

Український археолог Т. Бобровський виявив у каталозі Державного історичного музею Москви десятки предметів, які в 1930-х роках вивезли з Києво-Печерського музею-заповідника і вважалися безповоротно втраченими. Це богослужбові предмети, реквізовані в 1920-х роках. У Держхран цінності вилучали під приводом «надійного зберігання»

(Цінності, які вважали загубленими, виявилися в Москві // Міст. – Торонто, 2020. – 03.07. (<http://meest-online.com/culture/spirituality/tsinnosti-yaki-vvazhaly-zahublenymy-vyvavylsya-v-moskvi/>)).

Під час карантину культурне життя в Україні завмерло. Не працюють кінотеатри, галереї, концертні зали, театри. Але митці не припиняють роботу: обмірковують нові проекти, дають концерти та лекції в Інтернеті. Про свій проект для молодих оперних виконавців Coloratura Opera Lab та майбутню прем'єру опери Моцарта в Україні розповіла Н. Степаняк, солістка Одеської опери та лауреат багатьох міжнародних конкурсів

(Коломоєць, Діана. Наталія Степаняк: «Хочу, щоб Львів став центром опери» / Д. Коломоєць // Міст. – Торонто, 2020. – 03.07. (<http://meest-online.com/interview/nataliya-stepanyak-hochu-schob-lviv-stav-tsentrom-opery/>)).

Українська громадська школа в Абу-Дабі (Об'єднані Арабські Емірати) останнім дзвоником завершила 2019/2020 навчальний рік у форматі інтерактивного лайвстріму. Про це повідомив Є. Семенов, координатор української громади в Абу-Дабі. За словами діяча, в умовах коронавірусної пандемії школа змогла професійно організувати дистанційне навчання з використанням платформи Microsoft Education і перетворити обмеження на нові можливості

(В українській школі в Абу-Дабі провели останній дзвоник // Міст. – Торонто, 2020. – 08.07. (<http://meest-online.com/diaspora/aziya/v-ukrajinskij-shkoli-v-abu-dabi-provely-ostannij-dzvonyk/>)).

Ректор університету «Проф. Д-р Асен Златаров» проф. М. Міткова підписала контракт на наукове, освітнє та культурне співробітництво з Болградом. Документ підписав мер міста С. Дмитрієв від імені Болгарської міської ради. Досягнута домовленість є ознакою визнання спільного інтересу обох сторін щодо встановлення та розвитку взаємовигідного партнерства. Крім взаємного інтересу, укладаючи цей контракт, університет «Проф. Д-р А. Златаров» сприяє збереженню ідентичності болгарської діаспори в українському регіоні навколо міста Одеса, де мешкають багато нащадків бессарабських болгар, спадкоємців емігрантів з етнічної землі у 18–19 ст.

(Університет «Проф. д-р Асен Златаров» и Болград подписаха договор за научно, образователно и културно сътрудничество = [Університет «Проф. Д-р Асен Златаров» та Болград підписали угоду про наукове, освітнє та культурне співробітництво] // Флагман. – Sofia, 2020. – 01.07. (<https://www.flagman.bg/article/218097>)).

Міжнародний бардівський фестиваль «Солоні вітри» відкриється на сцені VulevArt у Бургасі. Дев'ять нових оригінальних пісень із громадянською позицією були включені до конкурсу «Проти вітру», розповіли організатори Асоціації «Солоні вітри». Уже дванадцятий рік поспіль із різних куточків Болгарії приїжджають виконавці, дуети, серед яких міжнародні учасники – барди з України та Росії

(Димитров, Михаил. Бургас става столица на изпятата поезия, 9 нови песни в конкурса «Срецу вятъра» = [Бургас стає столицею співаної поезії, 9 нових пісень у конкурсі «Проти вітру»] / М. Димитров // Флагман. – Sofia, 2020. – 09.07. (<https://www.flagman.bg/article/218659>)).

РЕЛІГІЯ

Цього року ізраїльські євреї-хасиди повинні будуть відмовитися від щорічного паломництва до українського міста Умань через пандемію коронавірусу, заявив мер міста. Кожного єврейського Нового року десятки тисяч євреїв-хасидів відвідують могилу рабина Нахмана із Брацлава, який відродив хасидський рух і помер у 1810 р.

(No New Year pilgrimage to Ukraine for Israeli Jews this year = [Цього року жодного новорічного паломництва в Україну для ізраїльських євреїв] // The Chronicle Herald. – Halifax, 2020. – 14.07. (<https://www.thechronicleherald.ca/news/world/no-new-year-pilgrimage-to-ukraine-for-israeli-jews-this-year-473142/>)).

ТУРИЗМ

Угорська лоукост-авіакомпанія WizzAir запровадить два регулярні рейси з Пардубіце до Києва та Львова. Вони будуть літати три рази на тиждень, повідомляє оператор Східночеського аеропорту. «Рейси з Пардубіце до українських напрямів обслуговуватимуть літаки Airbus A320 місткістю 180 місць», – заявила пресекретар аеропорту М. Мінірова

(Opuštěné Pardubické letiště hlásí úspěch: Získalo linky WizzAir do Kyjeva a Lvova = [Закритий аеропорт Пардубіце повідомляє про успіх: він придбав маршрути WizzAir до Києва та Львова] // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 01.07. (<https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/doprava/wizzair-chysta-linky-z-pardubic-do-kyjeva-a-lvova-mel-by-let/r~30771b26bbab11ea8972ac1f6b220ee8/>)).

Оскільки напрями у Європейському Союзі закриті для українських туристів, власні курорти Чорного і Азовського морів країни переживають літній бум, адже українці шукають варіанти відпочинку ближче до дому. Розвиток української туристичної індустрії багато в чому буде залежати, на думку автора статті, від здатності учасників ринку генерувати зростаючий внутрішній попит. Сектор гостинності країни може стати однією з небагатьох українських галузей, які можуть отримати вигоду з коронавірусної кризи

(Dickinson, Peter. Ukrainian resorts see 30 % growth as coronavirus crisis boosts domestic tourism = [На українських курортах спостерігається 30 % зростання, оскільки коронавірусна криза стимулює внутрішній туризм] / P. Dickinson // Atlantic Council. – Washington, 2020. – 08.07. (<https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/ukrainian-resorts-see-30-growth-as-coronavirus-crisis-boosts-domestic-tourism/>)).

Міжнародні подорожі відновилися після того, як аеропорти знову відкрилися після обмежень для стримування поширення COVID-19. Близько 300 туристів на борту двох рейсів з України приземлилися в єгипетських курортних містах Хургада та Шарм-ель-Шейх. Після прибуття в аеропорт Хургади пасажирів зустрічали з квітами, сувенірами, народною музикою та танцями

(Tourism returns as second half of 2020 begins = [Туризм повертається з другої половини 2020 року] // China Daily. – Beijing, 2020. – 03.07. (<https://www.chinadaily.com.cn/a/202007/03/WS5efe9caba310834817257075.html>)).

Близько 1500 туристів прибули до найбільш популярних середземноморських напрямів з України в рамках першої фази відновлення чартерних рейсів. На спільній прес-конференції, яку міністр закордонних справ України Д. Кулеба провів з турецьким колегою М. Чавушоглу, він заявив, що «інтерес українців до країни повністю відновиться в найкоротші терміни»

(Glad to be back': Tourists ready to enjoy safe holidays in Turkey = [«Радий повернутися»: Туристи готові насолоджуватися безпечним відпочинком у Туреччині] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 07.07. (<https://www.dailysabah.com/business/tourism/glad-to-be-back-tourists-ready-to-enjoy-safe-holidays-in-turkey>)).

Відпочинок на узбережжі Середземноморського і Егейського узбережжя Туреччини знову почав приваблювати туристів. Анталія привітала понад 21 тис. туристів у червні і вже 27 тис. – лише за перший тиждень липня. Поки українці становлять більшість. Ф. Тургут, голова Ради регіональних представників Середземноморського регіону TÜRSAB, додав, що збільшилася кількість українських рейсів. Голова Федерації готельних організацій Туреччини TÜROFED С. Чорабатір заявив, що за перший тиждень липня до Туреччини приїхало понад 10 тис. українських туристів

(Dozens of charter flights with British tourists to arrive in Turkey as of July 15 = [Десятки чартерних рейсів з британськими туристами прибудуть до Туреччини станом на 15 липня] // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 10.07. (<https://www.dailysabah.com/business/tourism/dozens-of-charter-flights-with-british-tourists-to-arrive-in-turkey-as-of-july-15>)).

У першій фазі відновлення чартерних рейсів у найпопулярніші середземноморські напрями з України прибуло близько 1500 туристів. Місцеві оператори заявили, що прибулі туристи не становили навіть 10 % від показників минулого року, але вони очікують, що все зміниться, коли частота рейсів зросте. Минулого року Туреччину відвідали понад 1,5 млн українських туристів

(Alakent, Betül. Tourists in Turkey: We are even upset to return home = [Туристи в Туреччині: Ми навіть засмучені, що повертаємось додому] / B. Alakent // Daily Sabah. – Istanbul, 2020. – 12.07. (<https://www.dailysabah.com/business/tourism/tourists-in-turkey-we-are-even-upset-to-return-home>)).

Сімнадцять українських туристів уже три дні перебувають у спеціальній зоні афінського аеропорту «Елефтеріос Венізелос», оскільки вони незаконно в'їхали до Греції. Ідеться про 15 дорослих та двох дітей, які, незважаючи на заборону, прилетіли з Києва. Туристи відмовляються підписувати згоду на повернення в країну і просять грецьку владу дозволити їм залишитися в Греції. Вони не послухали поради свого

посольства повернутися на батьківщину, бо їм доводиться дотримуватися грецьких законів про заборону через епідемію коронавірусу, і скаржилися на умови, в яких поліція їх тримає

(Стаменић, Јасмина. Седмнаест украјинских туриста и поред забране ушли у Грчку = [Незважаючи на заборону, в Грецію в'їхали сімнадцять українських туристів] / Ј. Стаменић // Политика. – Belgrad, 2020. – 07.07. (<http://www.politika.rs/scc/clanak/457880/>)).

Болгарія якомога швидше відкриє свій кордон для українських туристів. Про це закликав на нараді туроператор І. Кирязов, який має багаторічний досвід роботи в галузі туризму. «2/3 туроператорів працюють з ринками Росії, України, Білорусі, Молдови. Не випадково мер міста Бургас Д. Ніколов заявив, що ці ринки становлять 40 % туристів регіону. Наприклад, з України минулого року сюди приїхало 480 тис. туристів. Він також вказав на винятки із загальної європейської політики – Хорватії, яка відкрила для українців кордони з кінця червня і наразі користується великим попитом. «В Україні ситуація з коронавірусом не така вже й складна. Якщо чесно, ми приймаємо туристів з ЄС, де набагато більше хворих на коронавірус. Потрібно негайно відкрити свої кордони, бо інакше доведеться закрити готелі, ресторани, магазини», – закликав І. Кирязов

(Колев, Иван. Бургаски туроператор зове: Отворете границата с Украина, изпускаме огромен пазар = [Бургаський туроператор закликав: Відкрийте кордон з Україною, бо ми втрачаємо величезний ринок] / И. Колев // Флагман. – Sofia, 2020. – 01.07. (<https://www.flagman.bg/article/218116>)).

Очікувалося, що карантин для тих, хто прибув з України, закінчиться протягом кількох днів. Після Єгипту, Чорногорії та Албанії Болгарія увійшла до червоного списку країн, що ризикують через Україну. Якщо Болгарія відкриє свої кордони для українських туристів, вони повинні ізолювати себе на 14 днів. Однак у них буде інший варіант – зробити тест на ПЛР на COVID-19, щоб вони не перебували на карантині. У разі негативного результату тесту туристи, які повертаються в Україну, будуть звільнені від обов'язкової ізоляції

(Махмуд, Емел. Губим и украинските туристи, включиха ни в червения списък на рисковите държави = [Ми також втрачаємо українських туристів, вони включили нас до червоного списку ризикованих країн] / Е. Махмуд // Флагман. – Sofia, 2020. – 12.07. (<https://www.flagman.bg/article/218903>)).

НАДЗВИЧАЙНІ ПОДІЇ

Президент України В. Зеленський під час засідання оперативного штабу заявив, що кількість жертв лісової пожежі в Луганській області на Сході України зросла до п'яти. Пожежа спалахнула на території двох лісництв, а через поривчастий вітер і високу температуру повітря вогонь перекинувся на село Смолянинове. У результаті пожежі було знищено 23 житлових будинки та пошкоджено 36. У дачному кооперативі згоріли 80 будинків. Слідство розглядає три основні версії виникнення пожежі: погодні умови, необережне поводження з вогнем та навмисний підпал

(Количество жертв лесного пожара на востоке Украины возросло до пяти = [Кількість жертв лісової пожежі на сході України зростає до п'яти] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2020. – 09.07. (<http://russian.people.com.cn/n3/2020/0709/c31519-9708506.html>)).

На Західній Україні масштабними зливами зруйновані дороги та мости, підтоплені оселі, позаливало вулиці. Досі цілі села залишаються без електрики. Допомогти у боротьбі з наслідками негоди викликалися у світі. Фінансову допомогу (100 тис. дол.) для боротьби з паводками вирішила надати влада США. Українську громаду у США закликав допомогти Злучений український американський допомогивий комітет. На заклик про допомогу оперативно відреагував ЄС. Європейський комітет надасть Україні картографічні послуги в постраждалих районах через супутникову систему ЄС. Відреагувала також Швеція, яка запропонувала надати 1,2 км бар'єрів від паводків, 250 шлангів і технічних експертів. Допомагає Україні впоратися з паводками Італія. Літак італійського уряду вже привіз промислові помпи. Україна отримала допомогу для боротьби з наслідками негоди від Республіки Молдова. Фінансову та гуманітарну допомогу для ліквідації наслідків стихійного лиха в західних областях України передав і Ізраїль

(Клен, Євген. Україні допоможуть боротися з паводками / Є. Клен // Міст. – Торонто, 2020. – 03.07. (<http://meest-online.com/ukraine/events/ukrajini-dopomozhut-borotysya-z-pavodkamy/>)).

У Карпатському регіоні тривалі й інтенсивні дощі завдали шкоди, яка, за попередніми оцінками, перевищує збитки липневої повені 2008 р., що вважалася найбільшою в історії Західної України за останні 60 років. На Закарпатті вже підраховали попередню вартість інфраструктурних збитків від стихії – щонайменше в 125 млн грн обійдеться відновлення зруйнованих доріг, дамб, мостів

(Михлик, Зенон. Вода наробила біди / З. Михлик // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 01.07. (<https://ukrslovo.net/ukraine/nota-bene/100290.html>)).

На сторінці Посольства США в Україні у Facebook з'явилась інформація, що США виділять 100 тис. дол. для ліквідації наслідків дощового паводку на Заході України. Через рясні дощі зруйновано сотні кілометрів автодоріг, десятки мостів і кілометри берегових укріплень, відселені сотні людей

(США виділять Україні 100 тисяч доларів на ліквідацію наслідків паводку // Українське Слово. – Чикаго, 2020. – 01.07. (<https://ukrslovo.net/swa/100327.html>)).

КРИМ

Російський політолог і публіцист Ф. Крашенінніков застерігає, що «надалі в РФ влада зможе легко перетворювати на привід для судового переслідування будь-яку відмінну від офіційної точку зору на анексію Криму». На його думку, у скрутному становищі опиниться партія «Яблуко», яка з 2014 р. посідає тверду позицію щодо кримського питання та закликає у своїх партійних документах повернути півострів Україні. У зоні ризику опиняться також опозиційні політики, активісти, журналісти,

публіцисти й блогери. «І раніше під час відповіді на запитання про ставлення до анексії півострова опозиціонерам, котрі живуть у Росії, доводилося ретельно добирати слова, але після того як запропоновані поправки до конституції ухвалють, питання це може стати фатальним: треба буде або зовсім відмовлятися говорити про Крим, або готуватися до розплати за свої слова – не тільки грошима, але і свободою», – пише російський політолог

(Крашенінніков, Федір. Коментар: У Росії за сумніви в «Крим наш» кидатимуть за ґрати / Ф. Крашенінніков // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 09.07. (<https://p.dw.com/p/3f3iq>)).

Колишнього міністра охорони здоров'я анексованого Криму П. Михальчевського засудили до 10 років позбавлення волі. Його роботу в уряді автономії в перші місяці після анексії київський суд оцінив як державну зраду. У вирокі П. Михальчевському повторюється позиція обвинувачення: в невстановлений слідством час, але не пізніше 28 лютого 2014 р. він отримав від невстановлених громадян РФ пропозицію очолити міністерство охорони здоров'я Криму й погодився на неї. Суд вирішив, що посада міністра є політичною, а сам обвинувачений виконував «адміністративно-господарські та організаційно-розпорядчі функції», що не є медичною діяльністю. Це, згідно з інкримінованою йому статтею кримінального кодексу, кваліфікується як «надання іноземній державі допомоги в проведенні підривної діяльності проти України». Вирок П. Михальчевському – уже другий суворий вердикт Дніпровського райсуду щодо кримських політиків за події 2014 р. У листопаді 2018 р. засудили до 12 років позбавлення волі колишнього депутата Верховної Ради АРК В. Ганиша

(Бурдига, Ігор. За чотири місяці в уряді анексованого Криму – 10 років тюрми / І. Бурдига // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 14.07. (<https://p.dw.com/p/3f1px>)).

ЄС закликав Росію розслідувати порушення під час національного голосування за поправки в конституцію, які потенційно можуть дозволити президенту В. Путіну залишатися при владі до 2036 р. ЄС також розкритикував поправку, яка надає російському законодавству перевагу перед міжнародними зобов'язаннями країни. Серед іншого, ЄС підкреслив, що не визнає голосування в Криму, який належить Україні та був анексований Росією. «Ми віддані територіальній цілісності та суверенітету України, тому не визнаємо голосування в Криму та на Сході України», – сказав речник ЄС П. Стано

(ES ragina Maskvą ištirti įtariamus pažeidimus per balsavimą = [ЄС закликає Москву розслідувати ймовірні порушення під час голосування] // Lietuvos rytas. – Vilniaus, 2020. – 02.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/02/news/es-ragina-maskva-istirti-itariamus-pazeidimus-per-balsavima-15483295/>)).

ДОНБАС

Український письменник С. Жадан спеціально для DW у власній колонці пише: «"Донецькі", які воюють за Україну, – особливо запеклі. Вони ж щось доводять

і чужим, і своїм. Нагадують, що вони звідси. Нагадують, що таких, як вони, тут немало. Головне – дивляться на територію війни, як на приватну територію. Усі ці містечка довкола Донецька – вони ж до війни тут усі бували, приїздили відпочивати на озера, мали дачі, вважали це частиною власного простору. Тепер цей простір – приватний простір їхнього минулого – щільно й ретельно поруйнований: спалені й пограбовані дачі, розбита порожня окрешна довкола міста, неможливість потрапити до свого дому, який розташований по той бік лінії фронту. Звідси їхня зарядженість, їхня запеклість. Воюють там, де жили все життя. Звідки не хочуть іти»

(Жадан, Сергій. Сергій Жадан: «Донецькі» / С. Жадан // Deutsche Welle. – Bonn, 2020. – 09.07. (<https://p.dw.com/p/3em8b>)).

Українська армія повідомила, що двоє її солдатів та військовий медик були вбиті на сході країни під час конфлікту з московськими сепаратистами та звинуватили своїх опонентів у використанні забороненої зброї. Троє армійських медиків намагалися евакуювати тіло загиблого під час вибуху, бійця, один із них був убитий сепаратистським снайпером, а двоє інших отримали поранення. Київ за останній день 11 разів звинуватив сепаратистів у порушенні режиму припинення вогню та обстрілі з мінометів калібру 120 мм, заборонених згідно з Мінськими мирними угодами

(Rytu Ukrainoje žuvo du vyriausybes pajėgu kariai ir kariuomenės medikas = [На сході України загинули двоє солдатів та військовий медик] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2020. – 14.07. (<https://www.lrytas.lt/pasaulis/ivykiai/2020/07/14/news/rytu-ukrainoje-zuvo-du-vyriausybes-pajegu-kariai-ir-kariuomenes-medikas-15607855/>)).

ПОЛІТВ'ЯЗНІ, ПОЛОНЕНІ ТА ЗАРУЧНИКИ

15 років у виправній колонії із суворим режимом вимагає російська прокуратура для історика Ю. Дмитрієва. Чоловіка, який шукав могили жертв сталінських репресій у 1930-х рр. у Карелії на північному заході Росії, звинувачують у поширенні дитячої порнографії та зловживанні щодо неповнолітньої дочки. Товариство «Меморіал», членом якого є Ю. Дмитрієв, наполягає на його невинуватості та стверджує, що суд є політичним. Багато жертв Й. Сталіна, похованих у Карелії, були українцями та поляками. За словами співробітників Ю. Дмитрієва, цей факт турбує владу, оскільки нинішня Росія має погані стосунки із згаданими країнами. Крім того, у 2014 р. Ю. Дмитрієв засудив підтримку Росією сепаратистів на Сході України та отримав польську державну нагороду Золотий хрест

(Novák, Martin. Ruský historik dokumentoval zločiny Stalina. Ted' mu hrozí 15 let za zneužívání dcery = [Російський історик задокументував злочини Сталіна. Зараз йому загрожує 15 років за зловживання щодо неповнолітньої дочки] / M. Novák // Aktualne.cz. – Praha, 2020. – 08.07. (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/rusky-historik-dokumentoval-zlociny-stalina-hrozi-mu-15-let/r~128f4886c11411eab0f60cc47ab5f122/>)).